

Powiat Brzeski

**RAPORT Z WYKONANIA „POWIATOWEGO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU BRZESKIEGO
NA LATA 2016-2025”
ZA LATA 2022-2023**

Brzesko, listopad 2024 r.

RAPORT Z WYKONANIA „POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU BRZESKIEGO NA LATA 2016-2025” ZA LATA 2022-2023

ZAMAWIAJĄCY:

Powiat Brzeski
ul. Bartosza Głowackiego 51
32-800 Brzesko

WYKONAWCA:

TERRA PROJEKT
Danuta Mazurczak,
Joanna Witkowska S.C.
ul. Zamkowa 4a/1, 62-070 Dąbrówka
tel. +48 692 290 324, +48 883 855 117
biuro@terraprojekt.pl, www.terraprojekt.pl

Spis treści

1	PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	7
2	METODYKA SPORZĄDZANIA RAPORTU I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	7
3	STAN ŚRODOWISKA	8
3.1	JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	8
3.2	KLIMAT AKUSTYCZNY	12
3.3	ODDZIAŁYWANIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	16
3.4	JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH	17
3.5	JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH	17
3.6	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	23
3.7	ZASOBY GEOLOGICZNE	24
3.8	GLEBY	32
3.9	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	33
3.10	ZASOBY PRZYRODNICZE	35
3.11	NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA.....	38
3.12	EDUKACJA EKOLOGICZNA.....	39
4	REALIZACJA ZADAŃ WŁASNYCH POWIATU ZAPLANOWANYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA ZA LATA 2022-2023 WRAZ Z ANALIZĄ WYDATKÓW	40
4.1	OCHRONA POWIETRZA	40
4.2	KLIMAT AKUSTYCZNY	43
4.3	GOSPODARKA WODNA	43
4.4	OCHRONA GLEB	43
4.5	GOSPODARKA ODPADAMI	44
4.6	ZASOBY PRZYRODNICZE	44
4.7	NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA.....	44
4.8	EDUKACJA EKOLOGICZNA.....	44
5	REALIZACJA ZADAŃ MONITOROWANYCH PRZEZ POWIAT ZAPLANOWANYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA ZA LATA 2022-2023.....	46
6.	ANALIZA OSIĄGNIĘTEGO EFEKTU EKOLOGICZNEGO ORAZ WERYFIKACJA WDRAŻANIA PROGRAMU	52
7.	OCENA STOPNIA ROZBIEŻNOŚCI POMIĘDZY WYZNACZONYMI CELAMI A ICH WYKONANIEM	59
8.	IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z PODEJMOWANYMI DZIAŁANAMI	60
9.	PODSUMOWANIE	60

Spis tabel

Tabela 1 Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu brzeskiego w latach 2019-2023.....	8
Tabela 2 Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia w 2022 r.	10
Tabela 3 Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin w 2022 r.	10
Tabela 4 Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia w 2023 r.	11
Tabela 5 Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin w 2023 r.	11
Tabela 6 Zestawienie wyników z pomiarów hałasu wykonanych w 2022 r. dla drogi powiatowej 1435K Brzesko - Cerkiew	13
Tabela 7 Dane dotyczące liczby osób, obiektów chronionych oraz powierzchni terenu narażonych na oddziaływanie hałasu od strony dróg krajowych objętych zakresem opracowania w powiecie brzeskim	14
Tabela 8 Szacunkowa liczba osób zamieszkujących tereny, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na terenie powiatu brzeskiego	14

Tabela 9 Szacunkowa liczba lokali oraz liczba osób i obiektów na terenach na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami L_{DWN} i L_N	15
Tabela 10 Wyniki pomiarów natężenia promieniowania elektromagnetycznego w punktach zlokalizowanych na terenie powiatu brzeskiego.....	16
Tabela 11 Wyniki pomiarów natężenia promieniowania elektromagnetycznego w punktach zlokalizowanych na terenie powiatu brzeskiego.....	16
Tabela 12 Monitoring wód podziemnych w 2022 r.	17
Tabela 13 Wykaz JCWP na terenie powiatu brzeskiego	18
Tabela 14 Klasyfikacja jednolitych części wód powierzchniowych na terenie powiatu brzeskiego wykonana za 2022 rok.....	20
Tabela 15 Klasyfikacja jednolitych części wód powierzchniowych na terenie powiatu brzeskiego wykonana za 2023 rok.....	21
Tabela 16 Infrastruktura wodociągowa na terenie powiatu brzeskiego w latach 2022-2023.....	23
Tabela 17 Infrastruktura kanalizacyjna na terenie powiatu brzeskiego w latach 2022-2023.....	24
Tabela 18 Zasoby złóż naturalnych na terenie powiatu brzeskiego.....	24
Tabela 19 Wykaz obowiązujących na koniec 2022 i 2023 r. koncesji na eksploatację kopalni wydanych przez Starostę Powiatu Brzeskiego i Marszałka Województwa Małopolskiego	27
Tabela 20 Wykaz decyzji o uznaniu rekultywacji za zakończoną	29
Tabela 21 Tereny, na których rekultywacja nie została zakończona – decyzje o ustaleniu kierunku rekultywacji	30
Tabela 22 Grunty wymagające rekultywacji oraz grunty zrehabilitowane w gminach powiatu brzeskiego w latach 2022-2023.....	32
Tabela 23 Struktura użytkowania gleb na terenie powiatu brzeskiego w latach 2022 i 2023	32
Tabela 24 Ilość odpadów zebranych/odebranych w poszczególnych gminach powiatu brzeskiego w latach 2022-2023.....	33
Tabela 25 Rodzaj i ilość zebranych odpadów z terenu powiatu brzeskiego	34
Tabela 26 Ilość wyrobów azbestowych w gminach na terenie powiatu brzeskiego.....	35
Tabela 27 Powierzchnia obszarów prawnie chronionych w gminach powiatu brzeskiego	35
Tabela 28 Liczba miejscowych zagrożeń w podziale na wielkość zagrożenia w 2022 i 2023 r. na terenie powiatu brzeskiego.....	38
Tabela 29 Liczba miejscowych zagrożeń w podziale na rodzaj zagrożenia w 2022 i 2023 r. na terenie powiatu brzeskiego.....	38
Tabela 30 Wykaz zrealizowanych inwestycji drogowych w latach 2022-2023	40
Tabela 31 Zadania związane z poprawą stanu powietrza atmosferycznego zrealizowane przez Powiat w latach 2022-2023	42
Tabela 32 Zadania związane z gospodarką wodną zrealizowane przez Powiat w latach 2022-2023 ..	43
Tabela 33 Zadania związane z ochroną gleb zrealizowane przez Powiat w latach 2022-2023	43
Tabela 34 Zadania związane z gospodarką odpadami zrealizowane przez Powiat w latach 2022-2023	44
Tabela 35 Zadania związane z ochroną przyrody zrealizowane przez Powiat w latach 2022-2023	44
Tabela 36 Zadania związane z zapobieganiem nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska zrealizowane przez Powiat w latach 2022-2023	44
Tabela 37 Działania w zakresie edukacji ekologicznej zrealizowane przez Powiat w latach 2022-2023	45
Tabela 38 Wskaźniki monitorowania i efekty realizacji Programu ochrony środowiska dla Powiatu Brzeskiego w latach 2022-2023	52

Spis użytych skrótów:

GDOŚ – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GIOŚ – Główny Inspektor Ochrony Środowiska
GUS-BDL – Główny Urząd statystyczny – Bank Danych Lokalnych
JCWP – jednolite części wód powierzchniowych
JCWPd – jednolite części wód podziemnych
KOBIZE – Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami
NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
PIG – Państwowy Instytut Geologiczny
POŚpH – program ochrony środowiska przed hałasem
RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WOŚ – Wydział Ochrony Środowiska
ZDP – Zarząd Dróg Powiatowych

1 Podstawa prawna opracowania

Obowiązek sporządzania raportów z wykonania programu ochrony środowiska przez organ wykonawczy powiatu, a następnie przedstawienia ich radzie powiatu w cyklu dwuletnim wynika z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.). Obowiązek sprawozdawczy jest następstwem realizacji przez Powiat Brzeski zapisów zawartych w art. 17 ust. 1 ww. ustawy, który zobowiązuje Zarząd Powiatu Brzeskiego do opracowania Programu ochrony środowiska w celu realizacji polityki ochrony środowiska uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 324).

Niniejszy raport jest podsumowaniem dwóch poprzednich lat realizacji Programu ochrony środowiska i dotyczy okresu od stycznia 2022 do grudnia 2023 r. W związku z tym, w Raporcie znajduje się podsumowanie działań zawartych w „Powiatowym Programie Ochrony Środowiska na lata 2016-2025 dla Powiatu Brzeskiego”, który został przyjęty Uchwałą Nr XI/100/2016 Rady Powiatu Brzeskiego z dnia 2 lutego 2016 r.

Raport ma charakter informacyjny i podsumowujący w zakresie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji przez Powiat Brzeski i inne jednostki organizacyjne oraz instytucje, wykonujące na terenie powiatu zadania związane z szeroko rozumianą ochroną środowiska, w tym: gospodarką wodno-ściekową i ochroną wód, ochroną powietrza, ochroną powierzchni ziemi i gospodarką odpadami, ochroną przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym, ochroną przed poważnymi awariami, ochroną przyrody oraz edukacją ekologiczną, zgodnie z kompetencjami określonymi w różnych aktach prawnych. Informacje zawarte w Raporcie odnoszą się do postawionych celów i kierunków działań oraz harmonogramu działań przewidzianych do realizacji w latach 2016-2025.

2 Metodyka sporządzania Raportu i materiały źródłowe

Sposób opracowania Raportu został podporządkowany zagadnieniom znajdującym odzwierciedlenie w treści „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Brzeskiego na lata 2016-2025” (zwanym w dalszym ciągu treści Programem).

Raport został podporządkowany zagadnieniom znajdującym odzwierciedlenie w treści Programu i obejmuje ocenę realizacji przyjętych celów.

Realizacja założeń Programu ochrony środowiska dla Powiatu Brzeskiego to poprawa stanu środowiska. Wyznaczono następujące cele dla Powiatu Brzeskiego:

- poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz ochrona zasobów środowiska dla rozwoju Powiatu Brzeskiego,
- poprawa stanu powietrza atmosferycznego,
- poprawa stanu wód i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi oraz ochrona przed powodzią.

Raport opracowano na podstawie informacji zawartych w ankietach nadesłanych przez niżej wymienione instytucje wskazane w Programie jako jednostki odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań i przedsięwzięć, w tym:

- Starostwo Powiatowe w Brzesku,
- Urzędy Miast i Gmin z terenu powiatu brzeskiego,
- Zarządcy dróg,
- Komenda Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej w Brzesku,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie (WIOŚ),
- Marszałek Województwa Małopolskiego.

Część niezbędnych informacji pozyskano również z ewidencji i baz danych elektronicznych udostępnianych za pośrednictwem internetu przez powyższe instytucje i inne jednostki, w tym:

- Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych (GUS-BDL),

- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Krakowie (GIOŚ – RWMS),
- Państwowy Instytut Geologiczny (PIG),
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (RDOŚ).

3 Stan środowiska

3.1 Jakość powietrza atmosferycznego

O jakości powietrza decyduje wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich źródeł z uwzględnieniem przepływów transgranicznych i przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze.

Stan powietrza w województwie jest uwarunkowany przez emisję energetyczną i technologiczną. Wielkość emisji zanieczyszczeń powietrza oraz ich rodzaj zależą przede wszystkim od struktury i wielkości zużycia paliw w gospodarce, ich jakości, a także od stosowanych technologii produkcji. Powiat brzeski charakteryzuje się niskim stopniem uprzemysłowienia, co przekłada się na stan powietrza.

W poniższej tabeli przedstawiono emisje zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu brzeskiego w latach 2019-2023.

Tabela 1 Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu brzeskiego w latach 2019-2023

Emisja zanieczyszczeń	2019	2020	2021	2022	2023
Emisja zanieczyszczeń gazowych [t/rok]					
ogółem	27 522	12 363	14 472	24 298	22 250
ogółem (bez dwutlenku węgla)	256	230	175	155	105
dwutlenek siarki	42	54	52	46	38
tlenki azotu	41	44	48	41	41
tlenek węgla	165	120	66	56	18
dwutlenek węgla	27 266	12 133	14 297	24 143	22 145
Emisja zanieczyszczeń pyłowych [t/rok]					
ogółem	14	11	15	13	3
ze spalania paliw	13	10	14	13	3

Źródło: GUS-BDL

Rysunek 1 Emisja zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu brzeskiego w latach 2019-2023

Źródło: na podstawie danych GUS

Rysunek 2 Emisja zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu brzeskiego w latach 2019-2023

Źródło: na podstawie danych GUS

Według danych GUS w 2022 r. emisja zanieczyszczeń gazowych w powiecie brzeskim osiągnęła wartość 24 298 ton (0,34% ogólnej masy emitowanych zanieczyszczeń gazów z terenu województwa małopolskiego). Z kolei w 2023 r. ilość zanieczyszczeń gazowych spadła do wartości 22 250 ton (0,35% ogólnej masy zanieczyszczeń gazowych z terenu województwa).

W przypadku zanieczyszczeń pyłowych w 2022 r. z terenu powiatu brzeskiego wyemitowano 13 ton (1,1% ogólnej emisji pyłów z terenu województwa małopolskiego), natomiast w 2023 r. emisja pyłów spadła do poziomu 3 ton (0,36% ogólnej emisji pyłów w województwie).

Powiat pod względem emisji gazów do powietrza w latach 2022-2023 zajmował odpowiedni 12 i 13 miejsce w województwie, natomiast pod względem emisji pyłów odpowiednio 13 i 19 miejsce.

Wielkość emisji zanieczyszczeń powietrza oraz ich rodzaj zależą przede wszystkim od struktury i wielkości zużycia paliw w gospodarce, ich jakości, a także od stosowanych technologii produkcji.

Na koniec 2023 r. na terenie powiatu brzeskiego zarejestrowanych było ponad 3,7 tys. podmiotów gospodarczych (sklasyfikowanych wg sekcji i działów PKD 2007) prowadzących działalność gospodarczą w górnictwie, przemyśle i budownictwie, co stanowiło 39,6% wszystkich podmiotów. W powiecie znajduje się 25 podmiotów gospodarczych z procesami technologicznymi, które emitują substancje do powietrza atmosferycznego określone w odpowiednich pozwoleniach na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza. W latach 2022-2023 Starosta Powiatu Brzeskiego wydał łącznie 2 pozwolenia i 6 zmian decyzji na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza.

Każdego roku WIOŚ przeprowadza kontrole w zakładach pod kątem przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza. W latach 2022-2023 WIOŚ w Krakowie przeprowadził 28 tego typu kontroli, podczas których najczęstszymi nieprawidłowościami było: nieprzekazanie lub nieterminowe przekazanie informacji i danych za korzystanie ze środowiska w zakresie emisji do powietrza do Marszałka Województwa Małopolskiego; nieterminowe przekazanie raportu do bazy KOBIZE, wykazanie w analizie próbek popiołów paleniskowych spalanie odpadów w posiadanych urządzeniach grzewczych.

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza na terenie powiatu brzeskiego jest emisja antropogeniczna pochodząca z sektora komunalno-bytowego (emisja powierzchniowa), z komunikacji (emisja liniowa) oraz z działalności przemysłowej (emisja punktowa). Lokalnymi źródłami zanieczyszczeń są kominy domów ogrzewanych indywidualnie oraz na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z drogami o znacznym natężeniu ruchu, komunikacja samochodowa. Zakłady przemysłowe o istotnej emisji niezorganizowanej lub emitowanej poprzez niskie emitory mogą również bezpośrednio wpływać na jakość powietrza w ich sąsiedztwie.

Spalanie węgla w domach jest jednym z głównych źródeł zanieczyszczenia powietrza w Polsce, ponieważ proces ten wiąże się z emisją dużych ilości pyłów oraz zawartych w pyłe metali ciężkich (w tym ołowiu) i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (w tym benzo(a)pirenu), które są

substancjami rakotwórczymi. W procesie spalania węgla do atmosfery uwalniane są również tzw. prekursorzy pyłów siarczanowych, które także mają negatywny wpływ na zdrowie człowieka.³

Na emisję niską składają się również zanieczyszczenia pochodzące z transportu drogowego, zwłaszcza na terenach przyległych do głównych tras komunikacyjnych. Pojazdy emitują gazy spalinowe zawierające głównie dwutlenek węgla, tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory oraz pyły zawierające związki ołowiu, niklu, miedzi, kadmu. Oddziaływanie komunikacji na środowisko wykazuje tendencję rosnącą. W ostatnich latach nastąpił dynamiczny wzrost liczby pojazdów poruszających się po drogach powiatu brzeskiego. W 2023 r. zarejestrowanych było 82 400 pojazdów samochodowych i ciągników. W porównaniu do roku 2019 udział pojazdów wzrósł o ponad 11,5%. Potwierdzeniem tego faktu są również prowadzone co pięć lat pomiary natężenia ruchu w ramach Generalnego Pomiaru Ruchu (GPR). Z ostatniej edycji badań z 2020 wynika, że na drogach krajowych i wojewódzkich w powiecie brzeskim nastąpił wzrost natężenia ruchu średnio o 26% w stosunku do roku 2015.

Wypełniając obowiązek wynikający z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. 2024 r. poz. 54 ze zm.), Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wykonuje ocenę jakości powietrza oraz opracowuje roczną ocenę jakości powietrza w województwie małopolskim zgodnie z podziałem na strefy: aglomeracja krakowska, miasto Tarnów i strefa małopolska (w której zlokalizowany jest powiat brzeski). Na terenie powiatu brzeskiego GIOŚ-RWMS w Krakowie nie prowadzi bezpośredniego monitoringu jakości powietrza. Wyniki rocznych ocen jakości powietrza opracowanych w uzupełnieniu o wyniki modelowania matematycznego, na podstawie którego wyznaczano obszary przekroczeń dostępne są w opracowanych Rocznych ocenach jakości powietrza w województwie małopolskim za rok 2022 i 2023.

Roczna ocena jakości powietrza pozwala uzyskać informacje na temat stężeń: dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, pyłu zawieszonego PM₁₀, benzo(a)pirenu, arsenu, kadmu, niklu, ołowiu i ozonu. Uzyskane informacje umożliwiły sklasyfikowanie strefy w oparciu o przyjęte kryteria, ustanowione ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin, tj. poziomy dopuszczalne dla niektórych substancji w powietrzu, poziomy docelowe, poziomy celów długoterminowych dla ozonu, poziomy alarmowe oraz poziomy informowania dla niektórych substancji w powietrzu.

Klasyfikacja stref w 2022 r.

Tabela 2 Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia w 2022 r.

Strefa małopolska /powiat brzeski	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	Pył PM ₁₀	Pb (PM ₁₀)	As (PM ₁₀)	Cd (PM ₁₀)	Ni (PM ₁₀)	B(a)P (PM ₁₀)	Pył PM _{2,5}
	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	C1

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2022 r., GIOŚ

Tabela 3 Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin w 2022 r.

strefa małopolska/ powiat brzeski	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji		
	SO ₂	NO _x	O ₃
	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2022, GIOŚ

Na podstawie oceny jakości powietrza oraz klasyfikacji strefy małopolskiej za rok 2022, według kryterium ochrony zdrowia ludzi stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych/docelowych w zakresie pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5} (faza II), benzo(a)pirenu w pył zawieszonym PM₁₀. W strefie został również przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu pod kątem ochrony zdrowia ludzi. Dla pozostałych substancji tj. SO₂, NO₂, C₆H₆, CO, pyłu PM₁₀, As, Cd i Ni nie stwierdzono przekroczeń i zakwalifikowano do klasy A.

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin dla wszystkich analizowanych zanieczyszczeń strefa małopolska została zaliczona do klasy A. W przypadku oceny pod kątem ochrony roślin poziom celu długoterminowego dla ozonu nie został dotrzymany w strefie małopolskiej i strefa ta, uzyskała klasę D2.

³ Źródło: Spalanie węgla w domowych piecach, zagrożenia zdrowotne, Health and Environment Alliance (HEAL)

Klasyfikacja stref w 2023 r.

Tabela 4 Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia w 2023 r.

Strefa małopolska /powiat brzeski	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	Pył PM10	Pb (PM10)	As (PM10)	Cd (PM10)	Ni (PM10)	B(a)P (PM10)	Pył PM2,5
	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	A1

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2023 r., GIOŚ

Tabela 5 Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin w 2023 r.

strefa małopolska/ powiat brzeski	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji		
	SO ₂	NO _x	O ₃
	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2023, GIOŚ

Na podstawie oceny jakości powietrza oraz klasyfikacji stref województwa małopolskiego za rok 2023 według kryterium ochrony zdrowia ludzi, w strefie małopolskiej stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych/docelowych dla pyłu zawieszony PM10 i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. W strefie został również przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu. Dla pozostałych substancji tj. SO₂, NO₂, C₆H₆, CO, pyłu PM10, As, Cd, Ni i pyłu PM2,5 nie stwierdzono przekroczeń i zakwalifikowano do klasy A. W porównaniu do roku 2022 nastąpił spadek stężeń pyłu zawieszony PM2,5 w województwie i w 2023 roku nie został przekroczony poziom dopuszczalny dla tego zanieczyszczenia.

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin ocenie podlegała strefa małopolska, gdzie dla wszystkich analizowanych zanieczyszczeń strefa została zaliczona do klasy A. W przypadku oceny pod kątem poziomu celu długoterminowego dla ozonu strefa małopolska uzyskała klasę D2.

Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia oznacza konieczność wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowania strefy do opracowania programów ochrony powietrza. Obowiązek określania programów ochrony powietrza wynika z art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.). Programy określa się dla stref, w których poziom choćby jednej substancji przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji lub poziom docelowy. Programy mają na celu osiągnięcie dopuszczalnych poziomów i poziomów docelowych substancji w powietrzu. Obecnie obowiązuje program przyjęty Uchwałą nr LXXV/1102/23 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 20 listopada 2023 r. w sprawie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego. W programie przewidziano następujące zadania dla powiatów:

- zatrudnienie Doradcy ds. klimatu i środowiska, którego zadaniem będzie między innymi koordynacja działań gmin w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii i budownictwa energooszczędnego,
- prowadzenie akcji informacyjnych o wymaganiach uchwały antysmogowej wśród przedsiębiorców i w ramach wydawania pozwoleń na budowę,
- obowiązek zamieszczenia na stronie internetowej powiatu informacji o jakości powietrza i możliwości zgłoszenia ekointerwencji,
- prowadzenie kontroli stacji diagnostycznych pojazdów co najmniej raz w roku oraz inicjowanie we współpracy z policją co najmniej 4 akcji rocznie odnośnie weryfikacji pojazdów poruszających się po drogach,
- prowadzenie kontroli interwencyjnych u podmiotów prowadzących działalność gospodarczą zgodnie z kompetencjami ustawowymi,
- wprowadzanie danych o rocznych emisjach zanieczyszczeń do powietrza w wydawanych pozwoleńiach do bazy udostępnionej przez Urząd Marszałkowski,
- rekomendacja przeznaczenia co najmniej 0,5% dochodów własnych powiatu na działania związane z ochroną powietrza.

W celu ochrony zdrowia mieszkańców oraz ograniczenia negatywnego oddziaływania zanieczyszczeń na środowisko, Sejmik Województwa Małopolskiego przyjął w dniu 23 stycznia 2017 r. uchwałę Nr XXXII/452/17 w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa małopolskiego

ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Powyższa uchwała weszła w życie z dniem 1 lipca 2017 r. i zawiera ograniczenia w zakresie stosowania określonych paliw stałych, a także wskazuje harmonogram wymiany źródeł ciepła na paliwa stałe, na terenie całego obszaru województwa małopolskiego.

W dniu 26 września 2022 r. Sejmik Województwa Małopolskiego przyjął uchwałę Nr LIX/842/22 w sprawie zmiany uchwały Nr XXXII/452/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 23 stycznia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa małopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw – wydłużając termin wymiany starych pieców węglowych do kwietnia 2024 roku, czyli o dwa sezony grzewcze. Kalendarium wdrażania uchwały przedstawia się następująco:

- Od 1 lipca 2017 roku w Małopolsce nie można eksploatować nowego kotła na węgiel lub drewno lub kominka o parametrach emisji gorszych niż wyznaczone w unijnych rozporządzeniach w sprawie ekoprojektu.
- Od 1 lipca 2017 roku w całej Małopolsce obowiązuje zakaz stosowania mułów i flotów węglowych. Te frakcje to właściwie odpady węglowe – drobny pył węglowy o ziarnach do 3 mm, który zawiera duże ilości wilgoci, popiołu i innych zanieczyszczeń decydujących o dużej emisji przy jego spalaniu. Nie można również spalać węgla oznaczonego jako „miał”, gdyż zawartość frakcji poniżej 3 mm przekracza 15%. Obowiązuje także zakaz spalania drewna i biomasy o wilgotności powyżej 20%.
- Do końca kwietnia 2024 roku konieczna jest wymiana kotłów na węgiel lub drewno, które nie spełniają żadnych norm emisyjnych (pierwotny termin na wymianę wskazywał na koniec 2022 roku, ale został przesunięty). Obecnie istnieje możliwość skorzystania z dostępnych programów dofinansowania do wymiany kotłów. W przyszłości – po zakończeniu programów dofinansowania – konieczna będzie wymiana urządzeń we własnym zakresie.
- Do końca 2026 roku trzeba wymienić kotły, które spełniają chociaż podstawowe wymagania emisyjne, czyli posiadają klasę 3 lub klasę 4 według normy PN-EN 303-5:2012.
- Kotły spełniające wymagania klasy 5 według normy PN-EN 303-5:2012, które były eksploatowane przed 1 lipca 2017 roku, mogą być użytkowane do końca swojej żywotności.
- Od 1 lipca 2017 roku nowo instalowane kominki (również tzw. ogrzewacze pomieszczeń, piece kaflowe czy popularne „kozy”) muszą spełniać wymagania ekoprojektu. Dotyczy to również sytuacji instalowania kominka w istniejących budynkach np. w ramach wymiany na nowy.
- Od 1 maja 2024 roku dopuszczone będzie używanie tylko kominków spełniających wymagania ekoprojektu lub kominków, których sprawność cieplna wynosi co najmniej 80%. Dane dotyczące sprawności cieplnej powinna zawierać dokumentacja techniczna lub instrukcja kominka.
- Od maja 2024 roku kominki, które nie spełniają wymagań w zakresie ekoprojektu lub sprawności cieplnej na poziomie co najmniej 80% muszą zostać wymienione lub wyposażone w urządzenie redukujące emisję pyłu do poziomu zgodnego z wymaganiami ekoprojektu.

3.2 Klimat akustyczny

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.) definiuje podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem jak:

- emisja, przez którą rozumie się wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio, w wyniku działalności człowieka, do powietrza, wody, gleby lub ziemi, energie, takie jak hałas czy wibracje;
- hałas, przez który rozumie się dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz;
- poziom hałasu, przez który rozumie się równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Najczęściej klimat akustyczny ocenia się ilościowo przy pomocy równoważnego poziomu dźwięku A (L_{Aeq}), wyrażonego w decybelach [dB], będącego poziomem uśrednionym w funkcji czasu, w odniesieniu do jednej doby. Dopuszczalne wartości poziomów dźwięku w środowisku określa załącznik do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 112).

Dla poszczególnych terenów wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje określono równoważny poziom dźwięku dla pory dnia wyrażony wskaźnikiem $L_{Aeq D}$ - dopuszczalny poziom hałasu w godzinach 6:00 – 22:00 oraz dla pory nocy wskaźnikiem $L_{Aeq N}$ - dopuszczalny poziom hałasu w godzinach 22:00 – 6:00. Powyższe rozporządzenie określa również dopuszczalne wartości wskaźników długookresowych L_{DWN} i L_N dla poszczególnych rodzajów źródeł hałasu, które mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem. Podstawą określenia dopuszczalnego

poziomu hałasu dla danego terenu jest zakwalifikowanie go do określonej kategorii, terenów chronionych akustycznie przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, o czym mówi art. 114 ustawy prawo ochrony środowiska.

Rozporządzenie wyznacza wartości wskaźników długookresowych, po przekroczeniu których konieczne jest wprowadzenie działań niwelujących ponadnormatywną emisję hałasu tj. budowa zabezpieczeń akustycznych czy zmiany organizacyjne ruchu drogowego. Obecnie obowiązujące wartości dopuszczalnych poziomów hałasu mieszczą się w przedziałach:

- w przypadku wskaźników krótkookresowych: dla równoważnego poziomu dźwięku w porze dnia L_{AeqD} 50-68 dB, dla równoważnego poziomu dźwięku w porze nocy L_{AeqN} 45-60 dB;
- w przypadku wskaźników długookresowych: LDWN – uwzględniający porę dnia, wieczoru oraz nocy **45-70 dB** i L_N – uwzględniający porę nocy **40-65 dB**.

Klimat akustyczny w decydującym stopniu zależy od urbanizacji i ukształtowania terenu oraz źródła emitowanego hałasu, tj.:

- hałasu komunikacyjnego od dróg i linii kolejowych, który rozprzestrzenia się na odległe obszary ze względu na rozległość źródeł;
- hałasu przemysłowego obejmującego swym zasięgiem najbliższe otoczenie;
- hałasu komunalnego towarzyszącego obiektom sportu, rekreacji i rozrywki.

Ze względu na powszechność występowania, znaczny zasięg oddziaływania oraz liczbę narażonej ludności, podstawowym źródłem uciążliwości akustycznych dla środowiska jest hałas komunikacyjny.

Źródła hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu brzeskiego są związane przede wszystkim z eksploatacją dróg. Przez obszar powiatu przebiega: fragment autostrady A4, drogi krajowe nr 75 i 94, drogi wojewódzkie nr: 768, 964, 966 i 980. Sieć komunikacyjną uzupełniają drogi powiatowe oraz drogi gminne. Przez teren powiatu brzeskiego przechodzi magistrala kolejowa relacji Katowice – Kraków – Tarnów.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 54) dla dróg, po których przejeżdża ponad 3 mln pojazdów rocznie oraz odcinków linii kolejowych po których przejeżdża ponad 30 tys. pociągów rocznie, istnieje obowiązek stworzenia strategicznej mapy hałasu dla tych dróg. Mapy te stanowią podstawę do opracowania programu działań ograniczających uciążliwości akustyczne, ponadto dostarczają również istotnej wiedzy na temat klimatu akustycznego otoczenia przedmiotowych odcinków dróg i linii kolejowych, poprzez ujęcie poziomów emisji, imisji i wrażliwości akustycznej obszarów, jak również poziomów przekroczeń wartości dopuszczalnych określonych wskaźnikami L_{DWN} i L_N . Mapy te są podstawą do opracowania programów ochrony środowiska przed hałasem (POŚpH). Strategiczne mapy hałasu sporządza zarządca drogi co 5 lat i przedkłada marszałkowi właściwego województwa oraz Generalnemu Inspektorowi Ochrony Środowiska. Programy ochrony środowiska przed hałasem mają na celu zapewnienie jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej lub na poziomie wartości dopuszczalnej. Natomiast na obszarach, gdzie normy nie są dotrzymane należy dążyć do zmniejszenia hałasu do co najmniej dopuszczalnego.

W 2022 r. Powiat Brzeski wykonał pomiary hałasu dla drogi powiatowej nr 1435K Brzesko (ul. Leśna) – Cerkiew. Wyniki znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 6 Zestawienie wyników z pomiarów hałasu wykonanych w 2022 r. dla drogi powiatowej 1435K Brzesko - Cerkiew

Punkt pomiarowy	Wskaźnik	Wartość równoważnego poziomu dźwięku A L_{AeqT} [dB] – stan na rok 2022	Wartość dopuszczalna [dB]
P1	L_{AeqD}	66,6	-
	L_{AeqN}	61,7	-
P2	L_{AeqD}	66,8	-
	L_{AeqN}	60,4	-
P3	L_{AeqD}	68,5	-
	L_{AeqN}	62,9	-
P4	L_{AeqD}	66,7	61
	L_{AeqN}	61,9	56

Źródło: ZDP w Brzesku

Wyniki pomiarów wskazują na przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w punkcie P4 o 5,7 dB w ciągu dnia i o 5,9 dB w ciągu nocy. Wyniki uzyskane w pomiarach posłużyły do sporządzenia strategicznej mapy hałasu dla monitorowanego odcinka drogi. Mapa emisyjna, mapa terenów objętych ochroną oraz terenów zagrożonych hałasem znajdują się na stronie ZDP w Brzesku

Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwałą Nr IV/24/24 z dnia 1 lipca 2024 r. przyjął „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego”, na podstawie map akustycznych przekazanych przez zarządców dróg, m.in. Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, Zarząd Dróg Powiatowych w Brzesku, PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.. Zakres „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego” obejmuje m.in. obszar na terenie powiatu brzeskiego:

- odcinki dróg krajowych: autostrada A4, DK 75,
- odcinek drogi powiatowej zarządzanej przez Zarząd Dróg Powiatowych w Brzesku o łącznej długości 1,47 km (ul. Leśna);
- odcinki linii kolejowych zarządzanych przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. przebiegające przez powiat brzeski

Terenami zidentyfikowanymi w strategicznej mapie hałasu jako zagrożone są obszary, dla których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku oraz są narażone na oddziaływanie hałasu, który te poziomy przekracza. Dane dotyczące liczby osób, lokali mieszkalnych, obiektów związanych ze stałym pobytem dzieci i młodzieży, szpitali oraz domów opieki społecznej narażonych na oddziaływanie hałasu przedstawiono w poniższej tabeli. Uwzględniono również powierzchnię terenu znajdującą się w zasięgu hałasu. Przedstawiono je w podziale na poziom hałasu drogowego oraz wielkość przekroczeń wartości dopuszczalnych hałasu w środowisku odpowiednio dla wskaźników L_{DWN} oraz L_N .

Tabela 7 Dane dotyczące liczby osób, obiektów chronionych oraz powierzchni terenu narażonych na oddziaływanie hałasu od strony dróg krajowych objętych zakresem opracowania w powiecie brzeskim

Poziom hałasu [dB]	Liczba lokali	Liczba osób	Liczba obiektów związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży	Liczba szpitali i domów pomocy społecznej	Powierzchnia terenu [km ²]
Wskaźnik L_{DWN}					
55,0-59,9	1000	3100	3	0	11,75
60,0-64,9	400	1200	4	0	6,502
65,0-69,9	200	700	1	0	3,4
70,0-74,9	100	200	3	0	1,792
75,0-79,9	0	0	0	0	1,125
>=80	0	0	0	0	0,636
Wskaźnik L_N					
50,0-54,9	600	1800	3	0	8,759
55,0-59,9	300	1000	1	0	4,556
60,0-64,9	100	300	4	0	2,307
65,0-69,9	0	0	0	0	1,415
70,0-74,9	0	0	0	0	0,593
>=75,0	0	0	0	0	0,401

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego (POŚPH), 2024r.

W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące liczby osób narażonych na oddziaływanie hałasu w podziale na poziom hałasu drogowego oraz wielkość przekroczeń wartości dopuszczalnych hałasu w środowisku dla wskaźników L_{DWN} oraz L_N w powiecie brzeskim.

Tabela 8 Szacunkowa liczba osób zamieszkujących tereny, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na terenie powiatu brzeskiego

Przekroczenia wartości dopuszczalnych	Wskaźnik L_{DWN}	Wskaźnik L_N
1-5	174	234
5,1-10	16	36
10,1-15	0	0
powyżej 15	0	0

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego (POŚPH), 2024r.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Krakowie planuje w najbliższych latach (2022-2027) inwestycję, które wpłynie na klimat akustyczny na obszarach w otoczeniu drogi krajowej w powiecie brzeskim, jest to budowa DK 75 klasa GP na odcinku Brzesko-Nowy Sącz, odc. I-II etap łącznika brzeskiego. W kolejnych latach, w dłuższej perspektywie czasowej planowana jest budowa DK 75 klasy GP na odcinku Brzesko – Nowy Sącz odcinek II od Brzeska na włączeniu do DK 75 do Nowego Sącza.

Zakres strategicznej mapy hałasu dla odcinka drogi powiatowej nr 1435K Brzesko dla której obowiązuje powyższy POŚPH obejmuje odcinek drogi w km od 25+895 do 27+365 zlokalizowany w Brzesku ul. Leśna. Średniodobowe natężenie ruchu dla analizowanego odcinka drogi wynosi 12 867 pojazdów dziennie. Powierzchnia obszaru ekspozowanego na hałas określany wskaźnikiem L_{DWN} w przedziale przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu 1-5 dB wynosi 0,01518 km², natomiast w przedziale 5,1-10 dB wynosi 0,004056 km². Powierzchnia obszaru ekspozowanego na hałas określany wskaźnikiem L_N w przedziale przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu 1-5 dB wynosi 0,008815 km², natomiast w przedziale 5,1-10 dB wynosi 0,000136 km². Szacunkowa liczba osób narażonych na hałas zamieszkująca te obszary nie przekracza 50. W zakresie ochrony przed hałasem w dłuższej perspektywie czasowej planuje się prace remontowe na drodze powiatowej nr 1435K, natomiast w krótszej perspektywie zakłada się, że po wybudowaniu dalszego ciągu odcinka DK75 w kierunku Nowego Sącza, natężenie ruchu na danym odcinku drogi powiatowej natężenie ruchu spadnie o ok. 60-70%.

Opracowany POŚPH obowiązuje również dla odcinka linii kolejowej nr 91 Kraków Główny – Medyka przebiegającego przez powiat brzeski w km 46+757 do 61+230.

Tabela 9 Szacunkowa liczba lokali oraz liczba osób i obiektów na terenach na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami L_{DWN} i L_N

Przedział przekroczeń	Powierzchnia terenu [km ²]	Liczba lokali mieszkalnych	Liczba osób	Liczba obiektów związanych ze stałym lub czasowym pobytom dzieci i młodzieży	Liczba szpitali i domów pomocy społecznej
Wskaźnik L_{DWN}					
1-5 dB	0,001186	1	4	0	0
5,1-10 dB	0,000007	0	0	0	0
Wskaźnik L_N					
1-5 dB	0,001775	2	7	0	0
5,1-10 dB	0,000313	1	2	0	0

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego (POŚPH), 2024 r.

W ramach planowanych do realizacji działań przez PKP PLK w ciągu 5 lat przewidziano modernizację istniejącego taboru kolejowego. Jednym z najskuteczniejszych sposobów ograniczania hałasu kolejowego jest przezbieranie istniejących wagonów towarowych, polegające na wyposażeniu ich w kompozytowe wstawki hamulcowe. To rozwiązanie techniczne zmniejsza hałas powodowany przez koleje nawet o 10 dB, co odpowiada 50% redukcji hałasu słyszalnego dla ludzi.

Generalny Inspektor Ochrony Środowiska - Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Krakowie (GIOŚ-RWMŚ) nie wykonywał pomiarów monitoringu hałasu na terenie powiatu brzeskiego w 2022 i 2023 r.

Organami prowadzącymi działalność kontrolną w zakresie hałasu przemysłowego są: starosta, w szczególnych przypadkach marszałek i organy inspekcji ochrony środowiska.

W celu przeciwdziałania nadmiernej emisji hałasu do środowiska inspektorzy wojewódzkiego inspektoratu ochrony środowiska przeprowadzają kontrole podmiotów posiadających decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu. Kontrole wynikają zarówno z planowej działalności jak i zgłoszonych interwencji. W latach 2022-2023 WIOŚ przeprowadził jedną kontrolę w zakresie emisji hałasu do środowiska na terenie gminy Brzesko, po których nie stwierdzono naruszeń obowiązujących norm.

W 2022 r. Powiat Brzeski nie wykonywał ani nie zlecał badań natężenia hałasu prowadzących do wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu. Natomiast w 2023 r. zlecono dwa badania natężenia hałasu, co skutkowało wydaniem dwóch decyzji, w których określono dopuszczalny poziom hałasu przenikającego do środowiska dla prowadzących instalację.

3.3 Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

Od 1 stycznia 2020 r. obowiązuje Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r. poz. 2448), natomiast Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2630) ma na celu „prawidłowe i obiektywne” przeprowadzanie pomiarów poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku, odpowiednie do rodzajów instalacji, co do których sprawdzane jest dotrzymanie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

Obecnie obowiązujący minimalny poziom dopuszczalny, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wynosi dla częstotliwości objętych monitoringiem (tj. 80 MHz - 40 GHz) - 28 V/m.

Punkty pomiarowe, w których wykonuje się okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wyznacza się dla każdego województwa w ramach państwowego monitoringu środowiska dla stałej sieci monitoringu oraz dla monitoringu badawczego. W ramach stałej sieci monitoringu punkty wyznacza się w każdym mieście dla dwuletniego cyklu pomiarowego, natomiast w ramach monitoringu badawczego wyznacza się jeden punkt pomiarowy w każdej gminie wiejskiej dla czteroletniego cyklu badawczego.

Pomiary z 2022 r.

W 2022 r. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska przeprowadził pomiary natężenia promieniowania elektromagnetycznego w ramach monitoringu badawczego w pięciu miejscach: m. Bielcza (gm. Borzęcin), m. Łysa Góra (gm. Dębno), m. Gnojnik, m. Iwkowa, m. Szczurowa. Wyniki znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 10 Wyniki pomiarów natężenia promieniowania elektromagnetycznego w punktach zlokalizowanych na terenie powiatu brzeskiego

Lokalizacja	Wartość składowej elektrycznej E _{max} [V/m]
Bielcza, gm. Borzęcin	0,41
Łysa Góra, gm. Dębno	0,51
Gnojnik (gm. Gnojnik)	0,41
Iwkowa (gm. Iwkowa)	0,44
Szczurowa (gm. Szczurowa)	0,38

Źródło: Monitoring pól elektromagnetycznych w 2022 r., GIOŚ

Wartości wskaźnikowe poziomu emisji pól elektromagnetycznych w 2022 r. dla składowej elektrycznej były dużo poniżej progno dopuszczalnego.

Pomiary z 2023 r.

W 2023 r. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska przeprowadził pomiary natężenia promieniowania elektromagnetycznego w ramach stałej sieci monitoringu w m. Brzesko i m. Czchów. Wyniki znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 11 Wyniki pomiarów natężenia promieniowania elektromagnetycznego w punktach zlokalizowanych na terenie powiatu brzeskiego

Lokalizacja	Wartość składowej elektrycznej E _{max} [V/m]
Brzesko, ul. Królowej Jadwigi	1,56
Brzesko, Rynek	1,13
Czchów, ul. Sąddecka	0,46

Źródło: Monitoring pól elektromagnetycznych w 2023 r., GIOŚ

Wartości wskaźnikowe poziomu emisji pól elektromagnetycznych w 2023 r. dla składowej elektrycznej były dużo poniżej progno dopuszczalnego.

3.4 Jakość wód podziemnych

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych związanych z osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego, określonego przez Ramową Dyrektywę Wodną (RDW).

Ocena jakości wód podziemnych została wykonana w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019. poz. 2148). Rozporządzenie definiuje dobry i słaby stan chemiczny wód podziemnych. Wody klas I - III reprezentują dobry stan chemiczny, a IV i V słaby stan chemiczny.

W ubiegłych latach Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring operacyjny jakości wód podziemnych. Ostatnie badania w ramach monitoringu diagnostycznego wód podziemnych na terenie powiatu brzeskiego przeprowadzone zostały w 2022 r. w czterech punktach kontrolnych w zasięgu JCWPd nr 49 i 50.

W m. Mokrzycka (gm. Brzesko) stwierdzono wody I klasy (bardzo dobrej jakości), w m. Szczurowa stwierdzono wody II klasy (dobrej jakości), w m. Czchów - wody III klasy (zadawalającej jakości) w m. Bielcza (gm. Borzęcin) - wody IV klasy (niezadawalającej jakości). Wyniki końcowe przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12 Monitoring wód podziemnych w 2022 r.

Miejscowość	Gmina	JCWPd	Stratygrafia	Głębokość do stropu warstwy wodonośnej [m]	Końcowa klasa jakości
Szczurowa	Szczurowa	49	Q	4,4	II
Bielcza	Borzęcin	49	Q	4,0	IV
Mokrzycka	Brzesko	49	NgM	52,0	I
Czchów	Czchów	50	Q	4,2	III

Q – czwartorzęd

NgM – neogen (Miocen)

Źródło: Monitoring jakości wód podziemnych w 2022, GIOŚ

3.5 Jakość wód powierzchniowych

Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE (RDW) określa zasady gospodarowania wodą w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Na jej podstawie wszystkie kraje członkowskie zobowiązane są do osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu ekologicznego i chemicznego wód powierzchniowych.

W Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW) wyznaczono następujące cele środowiskowe dla wód powierzchniowych:

- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych,
- ochrona i poprawa wszystkich sztucznych i silnie zmienionych części wód w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych najpóźniej w ciągu 15 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy,
- wdrażanie koniecznych środków w celu stopniowego redukcji zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestanie lub stopniowe eliminowanie emisji, zrzutów i strat niebezpiecznych substancji priorytetowych.

Transpozycji przepisów RDW do prawodawstwa polskiego dokonano przede wszystkim poprzez ustawę Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.) oraz rozporządzenia wykonawcze. Ustawa ta stanowi podstawę prawną i merytoryczną do realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie badania wód powierzchniowych.

Monitoring jakości wód jest jednym z podsystemów państwowego monitoringu środowiska prowadzonego przez Inspekcję Ochrony Środowiska. GIOŚ realizuje wspomniane zadanie na wybranych jednolitych częściach wód powierzchniowych w ramach monitoringu diagnostycznego.

Od dnia 17.02.2023 r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Stanowi ona podstawę podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych, usprawniającym proces osiągania lub utrzymania dobrego stanu wód oraz związanych z nimi ekosystemów, a także wskazującym na konieczność wprowadzenia racjonalnych zasad gospodarowania wodami w przyszłości. W aPGW szczegółowo opisano zagrożenia związane z osiągnięciem celów środowiskowych dla poszczególnych typów wód

powierzchniowych, wód podziemnych oraz obszarów chronionych. Cele środowiskowe ustalone zostały dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), podziemnych (JCWPd) i obszarów chronionych.

Na terenie powiatu wydzielono 18 jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych (JCWP). Wykaz JCWP znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 13 Wykaz JCWP na terenie powiatu brzeskiego

Aktualny kod nazwa JCWP	Nazwa i kod poprzednich JCWP w latach 2016-2021	Status JCWP	Główne źródła presji	Ocena stanu wód (2014-2019) i ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
RW2000042147529 Tymówka	Bez zmian	NAT	Presje hydromorfologiczne: prostowanie koryta - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki główne	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP), stan chemiczny dobry, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego
RW2000092139439 Gróbka do Wyrwy	Zmieniona nazwa: RW200016213944 (Gróbka do Potoku Okulickiego)	SZCW	Presje hydromorfologiczne: prostowanie koryta - rzeki główne, obiekty mostowe – rzeki pozostałe	słaby potencjał ekologiczny, stan chemiczny dobry, zły stan wód, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego
RW2000102139469 Młynówka	Zmieniona nazwa: RW2000172139469 (Młynówka (Dopływ spod Buczkowa))	NAT	Brak presji	dobry stan ekologiczny, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego
RW2000102139489 Uszewka	Bez zmian	NAT	Presje hydromorfologiczne: budowle piętrzące - rzeki główne, górnictwo - rzeki główne i rzeki pozostałe	dobry stan ekologiczny, stan chemiczny dobry, dobry ogólny stan wód, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego
RW2000112138999 Raba od Młynówki do ujścia	Zmieniona (rozdzielona): RW2000192138999 (Raba od Zb. Dobczyce do ujścia)	NAT	Presje chemiczne: rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski	dobry stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły ogólny stan wód zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego
RW200011213949 Gróbka od Wyrwy do ujścia	Zmieniona nazwa: RW200019213949 (Gróbka od Potoku Okulickiego (bez Potoku))	NAT	Presje hydromorfologiczne: budowle piętrzące - rzeki główne,	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny dobry, zły ogólny stan wód, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego
RW2000122159 Wisła od Raby do Nidy	zmieniona (złączone i podzielone): RW200021213999 (Wisła od Raby do Dunajca); RW20002121799 (Wisła od Dunajca do Wisłoki)	NAT	Presje hydrom.: budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne, wały przeciwpowodziowe - rzeki główne, Presje chemiczne: rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo;	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły ogólny stan wód, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego
RW20000421473489 Białka	Bez zmian	NAT	Presje troficzne: nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone), Presje hydrom.: budowle piętrzące - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki pozostałe,	stan chemiczny poniżej dobrego, zły ogólny stan wód zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego

Raport z wykonania „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Brzeskiego na lata 2016-2025”
za lata 2022-2023

			Presje chemiczne; rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski;	
RW20000421473473 Łososina do Potoku Stańkowskiego	zmieniona (scalone): RW2000122147229 (Łososina do Słopniczanki); RW2000122147274 (Potok Stańkowski); RW2000142147273 (Łososina od Słopniczanki do Potoku Stańkowskiego)	SZCW	Presje hydrom.: prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, górnictwo - rzeki pozostałe,	umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny dobry, zły ogólny stan wód, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego
RW2000072139659 Uszwica do Niedźwiedzia	Bez zmian	NAT	Presje troficzne: źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone), Główne źródło presji zasalających: ścieki przemysłowe i komunalne, Presje hydrom.: budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, górnictwo - rzeki główne, Presje chemiczne: rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane);	słaby stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły ogólny stan wód, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego
RW2000072139675 Uszwica od Niedźwiedzia do Borowego	zmieniona (złączone i podzielone): RW2000172139676 (Borowa Struga); RW200019213969 (Uszwica od Niedźwiedzia do ujścia)	NAT	Presje troficzne: źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone), Presje hydrom.: obiekty mostowe - rzeki pozostałe, wały przeciwpowodziowe - rzeki główne, górnictwo - rzeki główne i rzeki pozostałe, Presje chemiczne: rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski;	słaby stan ekologiczny, stan chemiczny dobry, zły ogólny stan wód, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego
RW200005214779 Dunajec od zb. Rożnów do Więckówki	zmieniona (rozdzielona): RW20001921499 (Dunajec od zbiornika Czchów do ujścia)	NAT	Presje hydrom.: budowle piętrzące - rzeki główne, górnictwo - rzeki główne, zapora powyżej, Presje chemiczne: rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; nieznane (substancje zakazane);	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny dobry, zły ogólny stan wód, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego
RW200004214756 Rudzanka	Bez zmian	NAT	Presje hydrom.: budowle piętrzące - rzeki główne,	stan chemiczny dobry, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego
RW2000102139949 Kanał Jadownicki	Bez zmian	NAT	Presje troficzne: źródła bytowe i komunalne (rozproszone), Presje hydrom.: prostowanie koryta - rzeki główne,	słaby stan ekologiczny, stan chemiczny dobry, zły ogólny stan wód, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego
RW2000102139989 Kisielina	Bez zmian	NAT	Presje hydrom.: prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne, górnictwo- rzeki główne i rzeki pozostałe, Presje chemiczne: rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych:	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły ogólny stan wód, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego

			transport, turystyka, odpływ miejski;	
RW200011213969 Uszwica od Borowego do ujścia	zmieniona (złączone i podzielone): RW2000172139676 (Borowa Struga); RW200019213969 (Uszwica od Niedźwiedzia do ujścia)	NAT	Presje troficzne: nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe), Presje hydrom.: wały przeciwpowodziowe - rzeki główne i rzeki pozostałe, górnictwo - rzeki pozostałe, Presje chemiczne: rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski;	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły stan wód, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego
RW2000062147549 Zelina Biskupska	Zmieniona nazwa: RW200062147549 (Złocki Potok)	NAT	Presje hydrom.: budowle piętrzące - rzeki główne,	stan chemiczny dobry, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego
RW200004214789 Więckówka	Bez zmian	NAT	Presje hydrom.: budowle piętrzące - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki pozostałe, wały przeciwpowodziowe rzeki pozostałe,	stan chemiczny dobry, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego

NAT – naturalna część wód

SZCW – silnie zmieniona część wód

Źródło: II Aktualizacja Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2022 r.)

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych wykonywany jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Obowiązek wynika z art. 155a ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz.1087 ze zm.) przy czym zgodnie z ust. 3 tego artykułu badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych należą do kompetencji właściwego organu inspektora ochrony środowiska.

Klasyfikacja wskaźników jakości wód wykonywana jest na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2021, poz. 1475). Zgodnie z zapisami rozporządzenia, na podstawie badań wykonanych w roku 2022 i 2023, w JCWP wykonana zostanie klasyfikacja elementów biologicznych, hydromorfologicznych, fizykochemicznych i chemicznych. Wykonanie klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego oraz oceny stanu JCWP, następuje nie rzadziej niż co 3 lata. W związku z tym wykonanie klasyfikacji i oceny stanu JCWP objętych monitoringiem w latach 2022–2024 planowane jest na rok 2025.

Klasyfikacja wód powierzchniowych z 2022 r.

Zgodnie z obowiązującym podziałem jednolitych części wód, w 2022 r. przeprowadzono badania ośmiu jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) na terenie powiatu brzeskiego, w tym dwa punkty kontrolne zlokalizowane były na terenie powiatu brzeskiego. Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 14 Klasyfikacja jednolitych części wód powierzchniowych na terenie powiatu brzeskiego wykonana za 2022 rok

Nazwa ocenianej JCWP	Nazwa punktu kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów fizyko-chem. (grupa 3.1-3.5)	Klasa Elementów fiz-chem. Specyficzne zanieczysz. Syntetyczne 3.6
2022				
RW2000042147529 Tymówka	Tymówka – Jurków (gm. Czchów)	4	>2	2
RW20000421473473 Łososina do Potoku Stańkowskiego	Łososina – Żbikowice (gm. Łososina Dolna)	2	>2	2

RW200005214779 Dunajec od zb. Rożnów do Więckówki	Dunajec – Łukanowice (gm. Wojnicz)	3	1	1
RW200004214756 Rudzanka	Rudzanka – Filipowice (gm. Krzeszowice)	4	>2	1
RW2000102139949 Kanał Jadownicki	Kanał Jadownicki – Zawierbie (gm. Gręboszów)	3	>2	1
RW2000102139989 Kieselina	Kieselina - Jadowniki Mokre (gm. Wietrzychowice)	3	2	1
RW2000062147549 Zelina Biskupska	Zelina Biskupska – Czchów (gm. Czchów)	4	>2	1
RW200004214789 Więckówka	Więckówka – Wojnicz (gm. Wojnicz)	5	>2	1

Źródło: Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych za lata 2022 r. GIOŚ

Analiza parametrów wód w badanych przez GIOŚ-RWMS dla badanych JCWP wykazała:

Elementy biologiczne:

- dla jednej JCWP (Łososina) określono II klasę elementów biologicznych,
- dla trzech JCWP (Dunajec od zb. Rożnów do Więckówki, Kanał Jadownicki, Kieselina) określono III klasę elementów biologicznych,
- dla trzech JCWP (Rudzanka, Tymówka i Zelina Biskupska) określono IV klasę elementów biologicznych,
- dla jednej JCWP (Więckówka) określono V klasę elementów biologicznych,

Elementy fizykochemiczne:

- dla jednej JCWP (Dunajec od zb. Rożnów do Więckówki) określono I klasę elementów fizykochemicznych,
- dla jednej JCWP (Kieselina) określono II klasę elementów fizykochemicznych,
- dla sześciu JCWP (Tymówka, Łososina do Potoku Stańkowskiego Rudzanka, Kanał Jadownicki, Zelina Biskupia i Więckówka) określono >II klasę elementów fizykochemicznych.

Elementy fizykochemiczne – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne:

- dla sześciu JCWP (Dunajec od zb. Rożnów do Więckówki, Rudzanka, Kanał jadownicki, Kieselina, Zelina Biskupia i Więckówka) określono I klasę elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne:
- dla dwóch JCWP (Tymówka i Łososina do Potoku Stańkowskiego) określono II klasę elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne.

Klasyfikacja wód powierzchniowych z 2023 r.

Zgodnie z obowiązującym podziałem jednolitych części wód, w 2023 r. wykonano badania siedemnastu jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) na terenie powiatu brzeskiego, w tym dziewięć punktów kontrolnych zlokalizowanych było na terenie powiatu brzeskiego. Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 15 Klasyfikacja jednolitych części wód powierzchniowych na terenie powiatu brzeskiego wykonana za 2023 rok

Nazwa ocenianej JCWP	Nazwa punktu kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów fizyko-chem. (grupa 3.1-3.5)	Klasa Elementów fiz-chem. Specyficzne zanieczysz. Syntetyczne 3.6
2023				
PLRW2000102139469 Młynówka	Młynówka (Dopływ spod Buczkowa) - Strzelce Wielkie (gm. Szczurowa)	3	>2	2

Raport z wykonania „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Brzeskiego na lata 2016-2025”
za lata 2022-2023

PLRW20000421473489 Białka	Białka - Biała Dolna (gm. Tarnów)	4	>2	-
PLRW2000042147529 Tymówka	Tymówka – Jurków (gm. Czchów)	-	>2	-
PLRW200004214756 Rudzanka	Rudzanka – Filipowice (gm. Krzeszowice)	-	1	-
PLRW200004214789 Więckówka	Więckówka – Wojnicz (gm. Wojnicz)	-	>2	-
PLRW200005214779 Dunajec od zb. Rożnów do Więckówki	Dunajec – Łukanowice (gm. Wojnicz)	-	1	-
PLRW2000062147549 Zelina Biskupska	Zelina Biskupska – Czchów (gm. Czchów)	-	>2	-
PLRW20001121389999 Raba od Młynówki do ujścia	Raba - Uście Solne (gm. Szczurowa)	3	1	1
PLRW2000092139439 Gróbka do Wyrwy	Gróbka – Okulice (gm. Rzezawa)	4	>2	1
PLRW2000102139489 Uszewka	Uszewka - ujście do Gróbki (gm. Szczurowa)	3	>2	1
PLRW2000072139659 Uszwica do Niedźwiedzia	Uszwica - Maszkienice Dół (gm. Dębno)	4	>2	2
PLRW200011213969 Uszwica od Borowego do ujścia	Uszwica - Wola Przemysłowska (gm. Szczurowa)	3	>2	1
PLRW2000102139989 Kisielina	Kisielina - Jadowniki Mokre (gm. Wietrzychowice)	-	2	-
PLRW20000421473473 Łososina do Potoku Stańkowskiego	Łososina – Żbikowice (gm. Łososina Dolna)	-	2	-
PLRW200011213949 Gróbka od Wyrwy do ujścia	Gróbka – Górka (gm. Szczurowa)	3	>2	1
PLRW2000102139949 Kanał Jadownicki	Kanał Jadownicki – Zawierzbie (gm. Gręboszów)	5	>2	-
PLRW2000072139675 Uszwica od Niedźwiedzia do Borowego	Uszwica - Jagniówka (gm. Borzęcin)	4	>2	1

Źródło: Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych za 2023 r. GIOŚ

Analiza parametrów wód w badanych przez GIOŚ-RWMS dla badanych JCWP wykazała:

Elementy biologiczne:

- dla pięciu JCWP (Młynówka, Raba od Młynówki do ujścia, Uszewka, Uszwica od Borowego do ujścia, Gróbka od Wyrwy do ujścia) określono III klasę elementów biologicznych,
- dla czterech JCWP (Białka, Gróbka do Wyrwy, Uszwica do Niedźwiedzia, Uszwica od Niedźwiedzia do Borowego) określono IV klasę elementów biologicznych,
- dla jednej JCWP (Kanał Jadownicki) określono V klasę elementów biologicznych,
- dla siedmiu JCWP nie określono klasy elementów biologicznych,

Elementy fizykochemiczne:

- dla trzech JCWP (Rudzanka, Dunajec od zb. Rożnów do Więckówki, Raba od Młynówki do ujścia) określono I klasę elementów fizykochemicznych,
- dla dwóch JCWP (Kisielina i Łososina do Potoku Stańkowskiego) określono II klasę elementów fizykochemicznych,
- dla dwunastu JCWP (Młynówka, Białka, Tymówka, Więckówka, Zelina Biskupska, Gróbka do Wyrwy, Uszewka, Uszwica do Niedźwiedzia, Uszwica od Borowego do ujścia, Gróbka od Wyrwy do ujścia, Kanał Jadownicki, Uszwica od Niedźwiedzia do Borowego) określono >II klasę elementów fizykochemicznych.

Elementy fizykochemiczne – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne:

- dla sześciu JCWP (Raba od Młynówki do ujścia, Gróbka do Wyrwy, Uszewka, Uszwica od Borowego do ujścia, Gróbka od Wyrwy do ujścia, Uszwica od Niedźwiedzia do Borowego) określono I klasę elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne,
- dla dwóch JCWP (Młynówka i Uszwica do Niedźwiedzia) określono II klasę elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne,
- dla pozostałych dziewięciu JCWP nie określono klasy elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne.

3.6 Gospodarka wodno-ściekowa

Problemem z zanieczyszczeniem wód jest m.in. nieprawidłowe pozbywanie się ścieków przez właścicieli nieruchomości posiadających nieszczelne zbiorniki bezodpływowe. Niewłaściwa eksploatacja tego rodzaju urządzeń i instalacji prowadzi do emisji zanieczyszczeń do gruntu i wód. Jednym z problemów jest również wyrównanie dysproporcji pomiędzy liczbą ludności korzystającą z wodociągu i ludności korzystającej z kanalizacji, zwłaszcza na terenach wiejskich.

Według danych GUS na koniec 2023 r. na terenie powiatu brzeskiego długość sieci wodociągowej wynosiła 1 002 km. Do budynków doprowadzonych było łącznie 20 197 sztuk przyłączy. Z sieci wodociągowej korzystało 77,3% mieszkańców powiatu tj. ponad 70,8 tys. osób. Średnia wartość wskaźnika zwodociągowania dla województwa małopolskiego wynosi 82,4%. Powiat pod tym względem zajmuje jedenastą pozycję wśród powiatów ziemskich w województwie. Zmiany w zakresie infrastruktury wodociągowej na terenie powiatu brzeskiego przedstawia poniższa tabela.

W latach 2022-2023 na terenie powiatu brzeskiego kontynuowano inwestycje, w ramach których przybyło 8,7 km sieci wodociągowej w gminach, a liczba przyłączy wodociągowych wzrosła o 388 sztuk. Nieznacznie spadła (o 2%) ilość dostarczonej wody dla gospodarstw domowych, która w 2022 r. wyniosła 1 974,1 tys. m³, a w 2023 r. 1 934,5 tys. m³. Średnie zużycie wody na 1 mieszkańca wynosi 21,1 m³/mieszkańca/rok i w porównaniu do roku 2022 zmniejszyło się o 0,4 m³/mieszkańca/rok.

Zmiany w zakresie infrastruktury wodociągowej na terenie powiatu brzeskiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16 Infrastruktura wodociągowa na terenie powiatu brzeskiego w latach 2022-2023

2022				2023			
Sieć wodociągowa	Przyłącza	Podłączenia do sieci	Stopień zwod.	Sieć wodociągowa	Przyłącza	Podłączenia do sieci	Stopień zwod.
[km]	[szt.]	[osoba]	[%]	[km]	[szt.]	[osoba]	[%]
993,3	19 809	70 739	77,0	1 002,0	20 197	70 860	77,3

Źródło: GUS-BDL 2023

Według danych GUS na koniec 2023 r. na terenie powiatu brzeskiego długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 554,7 km. Liczba przyłączy prowadzących do budynków stanowiła 9 280 szt. Z sieci kanalizacyjnej korzystało ponad 38,1 tys. mieszkańców tj. 41,6% ludności powiatu. Udział korzystających z systemu kanalizacyjnego na terenie powiatu brzeskiego był w tym czasie niższy od wartości dla województwa małopolskiego, dla którego wskaźnik wynosił 66,2%. Powiat brzeski pod względem skanalizowania zajmuje 17 miejsce wśród powiatów ziemskich w województwie.

W latach 2022-2023 zauważalny jest również rozwój infrastruktury kanalizacyjnej na terenie powiatu. W stosunku do roku 2022 przybyło 11,4 km sieci kanalizacyjnej oraz 229 przyłączy prowadzących do budynków. Pomimo rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej ilość ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną wzrosła zaledwie o 0,1%. W 2022 r. z terenu powiatu odprowadzono siecią kanalizacyjną łącznie 1 647,5 tys. m³ ścieków bytowych, natomiast w 2023 – 1 649,6 5 tys. m³. Szczegółowe informacje na temat infrastruktury kanalizacyjnej zawarte są w poniższej tabeli.

Tabela 17 Infrastruktura kanalizacyjna na terenie powiatu brzeskiego w latach 2022-2023

2022				2023			
Długość sieci kanalizacyjnej	Przyłącza	Podłączenia do sieci	Stopień skanalizowania	Długość sieci kanalizacyjnej	Przyłącza	Podłączenia do sieci	Stopień skanalizowania
[km]	[szt.]	[osoba]	[%]	[km]	[szt.]	[osoba]	[%]
543,3	9 051	37 876	41,2	554,7	9 280	38 134	41,6

Źródło: GUS-BDL 2023

Pozostali mieszkańcy niepodłączeni do sieci kanalizacyjnej, nieczystości płynne gromadzą w zbiornikach bezodpływowych i przydomowych oczyszczalniach ścieków. Wykaz znajduje się w poniższej tabeli.

Rok	Liczba zbiorników bezodpływowych	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków
2022	14 655	1 423
2023	13 107	1 992

Źródło: GUS-BDL 2023

3.7 Zasoby geologiczne

Udokumentowane zasoby złóż kopalin na terenie powiatu brzeskiego według opracowanego przez Państwowy Instytut Geologiczny Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na dzień 31.12.2022 i 31.12.2023 r. znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 18 Zasoby złóż naturalnych na terenie powiatu brzeskiego

Gmina	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby (mln. m ³)		wydobycie
			Geologiczne bilansowe	przemysłowe	
Gaz ziemny					
Brzesko	Brzezowiec I,II	Z	49.59	-	-
Brzesko	Grądy Bocheńskie	Z	-	-	-
Brzesko	Jadowniki	P	330.00	-	-
Borzęcin	Łazy	Z	13.40	-	-
Borzęcin	Łętowice – Bogumiłowice	E	107.69	16.37	0.09
			107.54	5.61	0.45
Szczurowa	Rajsko	E T	117.22	11.43	0.00*
			274.57	209.10	18.05
Szczurowa	Rylowa	E	256.33	190.87	18.24
			167.13	19.66	4.39
Brzesko	Szczepanów	E	164.38	16.91	3.72
			16.48	16.48	0.41
Brzesko	Wielgoszówka	B			0.00
Kamienie łamane i bloczne					
Gmina	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby (tys. t)		wydobycie
			Geologiczne bilansowe	przemysłowe	
Czchów	Czchów	R	1 649.19	-	-
Piaski i żwiry					
Borzęcin	Białe Ługi*	R	25 810	-	-
Borzęcin	Białe Ługi I*	R	2 028	-	-
Borzęcin	Biedacz	R	578	-	-

Raport z wykonania „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Brzeskiego na lata 2016-2025”
za lata 2022-2023

Borzęcin	Bielcza*	R	5 490	-	-
Borzęcin	Bielcza – Krążel*	E	5 294	1 608	317
			4 955	1 948	294
Borzęcin	Borek Łagosz V*	R	2 169	1 342	-
Borzęcin	Borowa*	E	1 387	719	53
			1 355	687	26
Borzęcin	Borzęcin*	R	515	-	-
Borzęcin	Borzęcin I*	R	2 702	-	-
Borzęcin	Borzęcin Między Drogami*	R	5 252	-	-
Borzęcin	Borzęcin Okrajki*	R	133	-	-
Borzęcin	Borzęcin Wielka Droga*	T	2 742	2 235	-
Borzęcin	Borzęcin – Białe Ługi*	R	4 794	-	-
Borzęcin	Borzęcin – Borek*	Z	1 470	-	-
Borzęcin	Borzęcin – Borowa*	P	454	-	-
Borzęcin	Borzęcin – Hankówka*	R	746	550	-
		E	716	521	24
Borzęcin	Borzęcin – Ropek 1*	R	243	-	-
Borzęcin	Borzęcin – Ropek 2*	R	201	-	-
Borzęcin	Borzęcin – Świercze*	T	1 584	1 584	-
Borzęcin	Borzęcin – Żwiry*	E	-	-	29
		M	-	-	-
Borzęcin	Borzęcin – Żwiry 1*	R	90	-	-
		E	54	-	36
Brzesko	Brzezowiec 5	Z	6	-	-
Brzesko	Brzezowiec 8	E	504	990	70
		T	504	990	-
Brzesko	Brzezowiec 8/1	E	9	-	12
		M	-	-	24
Brzesko	Brzezowiec 9	E	56	-	36
		M	-	-	1
Borzęcin	Czarnawa*	T	15 685	776	-
Borzęcin	Czarnawa – Wschód*	R	2 296	-	-
Czchów	Czchów**	E	2 047	-	3
		Z	2 047	-	-
Czchów	Czchów Równia*	Z	280	-	-
Szczurowa	Dołęga	E	104	104	115
		E	80	80	28
Szczurowa	Dołęga - Północ*	R	1 001	-	-
		E	568	247	394
Szczurowa	Dołęga – Zbrody*	E	5 995	2 783	95
			5 059	1 728	207
Szczurowa	Dołęga Zbrody I*	T	111	30	-
Szczurowa	Dołęga – Zojmy*	Z	19	-	-
Szczurowa	Dołęga – Zojmy I*	E	114	18	59
		T	277	159	-
Czchów	Domosławice III**	E	832	501	108
			637	432	157
Czchów	Domosławice III/1**	T	114	-	-
		E	45	-	18
Czchów	Domosławice III/2**	E	83	-	39
			20	-	30
Czchów	Domosławice IV**	T	13	-	-
Czchów	Domosławice Równia*	R	1 101	-	-
Brzesko	Grądy-Przy Torze	Z	44	-	-
Borzęcin	Jagniówka III*	E	1 532	847	508
			1 523	838	6
Borzęcin	Jagniówka IV	R	2 224	-	-
			2 073	1 399	-
Brzesko	Jasień – obsz. I Ostra Góra	R	1 211	-	-
Brzesko	Jasień – obsz. II Brzezowiec	R	32	-	-
Czchów	Jurków Tumówka**	E	81	-	1
		T	81	-	-
Czchów	Jurków Żwiry*	R	393	-	-

Raport z wykonania „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Brzeskiego na lata 2016-2025”
za lata 2022-2023

Brzesko	Kosiarnia	R	3 722	-	-
Borzęcin	Łazy – Ropek	R	105	-	-
Borzęcin	Łęki*	R	152		
Borzęcin	Łęki I*	R	195		
Borzęcin	Łęki – Ropek*	E	2 381 2 306	1 544 1 468	22 75
Dębno	Maszkienice*	E	2 200 2 162	84 70	36 21
Borzęcin	Maśliska*	P	8 807	-	-
Czchów	Melsztyn*	P	1 944	-	-
Brzesko	Mokrzyska Bucze	Z	4 642	-	-
Szczurowa	Niedzieliska I*	Z	750	-	-
Szczurowa	Niedzieliska II*	R	533	-	-
Szczurowa	Niedzieliska III*	R	265	-	-
Szczurowa	Niedzieliska IV*	R	1 565	-	-
Szczurowa	Niedzieliska – Turaczy*	Z	1 301	-	-
Borzęcin	Niwy*	R	12 764	-	-
Szczurowa	Pojawie*	E	3 948 3 551	1 222 825	202 185
Szczurowa	Pojawie Kruszbet*	R	5 138	-	-
Szczurowa	Pojawie Kruszbet 2*	R	4 331	-	-
Borzęcin	Przyborów*	R	1 895	-	-
Borzęcin	Przyborów-Łęki*	E	79 73	50 43	3 5
Borzęcin	Przyborów – Zalesie*	E T	7 185 7 183	1 267 1 265	155 -
Borzęcin	Przyborów – Żwiry*	R	1 338	-	-
Borzęcin	Przyborów - Żwiry 1*	E	4 924 3 816	3 605 2 496	770 670
Borzęcin	Przyborów – Żwiry 2*	R	1 356	-	-
Borzęcin	Przyborów - Żwiry 3*	R	134	-	-
Borzęcin	Szczepanówka*	R	276	-	-
Szczurowa	Szczurowa – Włoszyn*	Z	1 839	-	-
Borzęcin	Warys*	E T	3 743 1 260	1 260 -	73 -
Borzęcin	Warys III*	T	542 498	498 -	- -
Borzęcin	Warys IV*	E	1 799 1 752	1 210 1 163	100 47
Brzesko	Wokowice*	E T	288 288	- -	20 -
Czchów	Za Żelina*	Z	382	-	-
Borzęcin	Zarywie II*	E	2 056 2 019	787 750	68 37

* złoża zawierające piasek ze żwirem

** złoża zawierające żwir

B – w przypadku kopalni stałych – kopalnia w budowie, w przypadku ropy i gazu – przygotowane do wydobycia lub eksploatacja próbna

E – złożo eksploatowane

M – złożo skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym

P – złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C2 + D, a w przypadku ropy i gazu – w kat. C)

R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A + B + C1, a w przypadku ropy i gazu – w kat. A + B)

Z – złożo, z którego wydobycie zostało zaniechane

T – złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalni w Polsce wg stanu na dzień 31.12.2022 r. i 31.12.2023 r.

Wykaz obowiązujących koncesji wydanych przez Starostę Powiatu Brzeskiego Marszałka Województwa Małopolskiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19 Wykaz obowiązujących na koniec 2022 i 2023 r. koncesji na eksploatację kopalni wydanych przez Starostę Powiatu Brzeskiego i Marszałka Województwa Małopolskiego

Lp.	Nazwa złoża	Położenie/ gmina	Powierzchnia objęta eksploatacją [ha]	Rodzaj kopaliny	Numer oraz data wydania decyzji udzielającej koncesji	Termin ważności koncesji
Koncesje wydane przez Starostę Powiatu Brzeskiego						
1.	WOKOWICE	Wokowice gm. Brzesko , Łęki gm. Borzęcin.	1,9	Kruszywo naturalne	OŚ.6522.4.2021.MC 25.05.2021r	25.05.2029r.
2.	BORZĘCIN - ŻWIRY -1	Borzęcin gm. Borzęcin	1,3	Kruszewo naturalne	OŚ.6522.6.2022.MC 27.09.2022r.	27.09.2027r.
3.	DOMOSŁAWIC E III/2	Domosławice gm. Czchów	1,0	Kruszywo naturalne	OŚ.6522.6.2020.MC 17.08.2020r.	31.12.2025r.
4.	DOMOSŁAWIC E IV	Domosławice gm. Czchów	1,82	Kruszywo naturalne	OŚ.6522.7.2018.MC 20.09.2018r.	31.12.2024r.
5.	DOMOSŁAWIC E III/1	Domosławice gm. Czchów	1,99	Kruszywo naturalne	OŚ.6522.27.2016.MC 5.10.2016r.	31.12.2023r. (wygaszona)
6.	BORZĘCIN - ŻWIRY	Borzęcin gm. Borzęcin	1,59	Kruszywo naturalne	OŚ.6522.6.2021.MC 7.05.2021r.	30.06.2027r. (wygaszona)
7.	BRZĘZOWIEC 9	Jadowniki gm. Brzesko	1,05	Kruszywo naturalne	OŚ.6522.12.2020.MC 29.09.2020r.	31.12.2028r. (wygaszona)
8	BRZĘZOWIEC 8/1	Jadowniki gm. Brzesko	1,24	Kruszywo naturalne	OŚ.6522.13.2020.MC 15.12.2020r.	31.12.2024r. (wygaszona)
Koncesje wydane przez Marszałka Województwa Małopolskiego						
Lp.	Nazwa złoża	Położenie/gmina		Rodzaj kopaliny	Numer oraz data wydania decyzji udzielającej koncesji	Termin ważności koncesji
1.	Bielcza Krężel	Bielcza, gm. Borzecin		Kruszywo naturalne	2001-01-22 OŚ.VI.7415/18/2000/11/BK z późn. zm.	31.12.2040 r.
2.	Borek Łagosz V	Przyborów, gm. Borzecin		Kruszywo naturalne	2022-06-21 SR-IX.7422.21.2022.EM z późn. zm	31.12.2037 r.
3.	Borowa OG „Borowa II”	Borzęcin, Gm. Borzęcin		Kruszywo naturalne	2014-01-21 SR-IX-1.7422.27.2013.EM z późn. zm	31.12.2048 r.
4.	Borzęcin - Hankówka	Borzęcin, gm. Borzęcin		Kruszywo naturalne	2022-11-03 SR-IX.7422.40.2022.EM	31.12.2037 r.
5.	Borzęcin Świercze	Borzęcin Gm. Borzecin		Kruszywo naturalne	13.11.2007 r. SW.V.1.EM.7515-16/07 z późn. zm	31.12.2027 r.
6.	Borzęcin Wielka Droga	Borzęcin Gm. Borzecin		Kruszywo naturalne	1998-09-30 OŚ.IV.2.7512/K/15/98 z późn. zm	31.12.2026 r.
7.	Brzezowiec 8	Jadowniki gm. Brzesko		Kruszywo naturalne	2021-04-15 SR-IX.7422.15.2021.EM z późn. zm	31.12.2029 r.
8.	Czarnawa	Czarnawa Gm. Borzęcin		Kruszywo naturalne	1994-08-25 OS.IV.7512/k-25/1756/94 z późn. zm	31.12.2036 r.
9.	Dołęga	Dołęga Gm. Szczurowa		Kruszywo naturalne	2014-04-22 SR-IX-1.7422.6.2014.EM Z późn. zm.	31.12.2024 r.
10.	Dołęga Północ	Dołęga Gm. Szczurowa		Kruszywo naturalne	2022-12-28 SR-IX.7422.47.2022.EM	31.12.2032 r.
11.	Dołęga Zbrody Og. Zbrody IV	Dołęga Gm. Szczurowa		Kruszywo naturalne	2013-03-26 SR-IX-1.7422.2.2013.EM Z późn. zm.	31.12.2033 r.
12.	Dołęga Zbrody Og. Zbrody V/1	Dołęga Gm. Szczurowa		Kruszywo naturalne	2012-02-14 SR-IX-1.7422.2.30.2011.ZP Z późn. zm.	31.12.2030 r.
13.	Dołęga Zbrody	Dołęga Gm. Szczurowa		Kruszywo naturalne	2019-05-21 SR-IX.7422.41.2019.LS	31.12.2034 r.

Raport z wykonania „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Brzeskiego na lata 2016-2025”
za lata 2022-2023

	OG „Zbrody Zachód – Pole 1,2,3”				
14.	Dołęga Zbrody I	Dołęga Gm. Szczurowa	Kruszywo naturalne	2016-04-05 SR-IX.7422.21.2016.EM	31.12.2026 r.
15.	Dołęga Zojmy I	Dołęga, gm. Szczurowa	Kruszywo naturalne	2012-11-05 SR-IX.1.7422.9.2012.EM Z późn. zm.	31.12.2032 r.
16.	Domosławice III OG „Domosławice III”	Domosławice, gm. Czchów	Kruszywo naturalne	2016-07-07 SR-IX.7422.47.2016.EM	31.12.2026 r.
17.	Domosławice III OG „Domosławice IIIA”	Domosławice, gm. Czchów	Kruszywo naturalne	2018-08-17 SR-IX.7422.36.2018.LS	31.12.2032 r.
18.	Domosławice III OG Domosławice IIIB	Domosławice, gm. Czchów	Kruszywo naturalne	2021-10-05 SR-IX.7422.30.2021.LS	31.12.2034 r.
19.	Jagniówka III	Borzęcin, Jagniówka Gm. Borzęcin Dołęga Gm. Szczurowa	Kruszywo naturalne	1999-03-08 OŚ.IV.2.7512/K/1/98/99	31.12.2023 r.
20.	Jagniówka IV	Borzęcin, Jagniówka Gm. Borzęcin Dołęga Gm. Szczurowa	Kruszywo naturalne	4.04.2023 SR-IX.7422.7.2023.EM	31.12.2035 r.
21.	Łęki Ropek	Łęki, gm. Borzęcin	Kruszywo naturalne	2017-02-28 SR-IX.7422.7.2017.EM Z późn. zm.	31.12.2031r.
22.	Maszkienice	Maszkienice Gm. Debno	Kruszywo naturalne	2017-11-16 SR-IX.7422.73.2017.LS Z późn. zm.	31.12.2037 r.
23.	Pojawie OG Pojawie I	Pojawie, gm. Szczurowa	Kruszywo naturalne	2021-04-15 SR-IX.7422.3.2021.EM Z późn. zm.	31.12.2037 r.
24.	Przyborów Łęki	Przyborów Gm. Borzęcin	Kruszywo naturalne	2003-04-08 ŚR.XIV.EM.7415/1/02/03 Z późn. zm.	31.12.2027 r.
25.	Przyborów Zalesie	Przyborów, gm. Borzecin	Kruszywo naturalne	2015-10-27 SR-IX-1.7422.32.2015.EM Z późn. zm.	31.12.2025 r.
26.	Przyborów Żwiry I	Przyborów, gm. Borzecin	Kruszywo naturalne	2018-10-03 SR-IX.7422.42.2018.EM Z późn. zm.	31.12.2045 r.
27.	Waryś og. Waryś IB	Waryś Gm. Borzęcin	Kruszywo naturalne	2009-11-27 RG.II.1.EM.7515-13/09 Z późn. zm.	31.12.2026
28.	Waryś og. Waryś II	Waryś Gm. Borzęcin	Kruszywo naturalne	2010-01-27 RG.II.1.EM.7515/14/10 Z późn. zm.	31.12.2030
29.	Waryś III	Waryś Gm. Borzęcin	Kruszywo naturalne	2011-02-08 SR.IX.1.7422.2.2.2011 Z późn. zm.	31.12.2023r.
30.	Waryś IV OG Waryś IV/1	Waryś Gm. Borzęcin	Kruszywo naturalne	2019-01-21 SR-IX.7422.64.2018.EM Z późn. zm.	31.12.2035 r.
31.	Zarywie II	Borzęcin, gm. Borzęcin	Kruszywo naturalne	2020-02-25 SR-IX.7422.9.2020.EM	31.12.2026 r.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Brzesku, Urząd Marszałkowski w Krakowie

Zgodnie z art.22 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 82) w odniesieniu do działalności górniczej, starosta po wcześniejszym uzyskaniu opinii właściwego Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie, oraz Wójta bądź Burmistrza

danej gminy wydaje decyzje o uznaniu rekultywacji za zakończoną, oraz decyzje określające kierunek, termin oraz osobę obowiązującą do rekultywacji gruntów, natomiast zgodnie z art.5 wyżej wymienionej ustawy w przypadku gruntów rolnych organem właściwym jest Starosta, a w przypadku gruntów leśnych Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych. W latach 2022-2023 Starosta Brzeski wydał szesnaście tego rodzaju decyzji oraz trzynaście decyzji o ustaleniu kierunku rekultywacji. Wykaz decyzji znajduje się w poniższych tabelach.

Tabela 20 Wykaz decyzji o uznaniu rekultywacji za zakończoną

Lp.	Wydane decyzje Starosty Brzeskiego o uznaniu rekultywacji za zakończoną w latach 2022-2023	Nazwa obszaru	Powierzchnia terenu zreakultwowanego
1.	decyzja znak: OŚ.6122.1.1.2022.BŁ z dnia 29.03.2022 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Borzęcín – Ropek” Obszar górniczy „Borzęcín – Ropek” mśc. Borzęcín, gmina Borzęcín	1,1967 ha
2.	decyzja znak: OŚ.6122.1.2.2022.BŁ z dnia 23.05.2022 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Jagniówka – Północ”, Obszar górniczy „Jagniówka III” mśc. Borzęcín – Jagniówka, gmina Borzęcín	15,9100 ha
3.	decyzja znak: OŚ.6122.1.4.2022.BŁ z dnia 12.07.2022 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Borzęcín – Żwiry”, Obszar górniczy „Borzęcín - Żwiry” mśc. Borzęcín, gmina Borzęcín	1,6000 ha
4.	decyzja znak: OŚ.6122.1.5.2022.BŁ z dnia 12.07.2022 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Jagniówka III” Złoże kruszywa naturalnego „Borzęcín Wielka Droga”, mśc. Borzęcín, gmina Borzęcín	21,8100 ha
5.	decyzja znak: OŚ.6122.1.6.2022.BŁ z dnia 05.10.2022 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Dołęga Zbrody” Obszar górniczy „Zbrody V” mśc. Dołęga gmina Szczurowa	14,9500 ha
6.	decyzja znak: OŚ.6122.1.7.2022.BŁ z dnia 05.10.2022 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Borzęcín Ropek”, Obszar górniczy „Borzęcín Ropek” mśc. Borzęcín, gmina Borzęcín	1,2800 ha
7.	decyzja znak: OŚ.6122.1.10.2022.JB z dnia 10.10.2022 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Dołęga Zbrody”, Obszar górniczy „Zbrody IV”, mśc. Dołęga gmina Szczurowa	4,300 ha
8.	decyzja znak: OŚ.6122.1.13.2022.JB z dnia 16.12.2022 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Dołęga Zbrody” Obszar górniczy „Zbrody Zachód – Pole 1,2,3” mśc. Dołęga gmina Szczurowa	4,1400 ha
9.	decyzja znak: OŚ.6122.1.1.2023.JB z dnia 14.03.2023 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Jagniówka III”, Obszar górniczy „Borzęcín – Jagniówka” mśc. Borzęcín gmina Borzęcín	3,7700 ha

10.	decyzja znak: OŚ.6122.1.2.2023.JB z dnia 13.04.2023 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Przyborów Żwiry 1”, Obszar górniczy „Przyborów Żwiry 1A” mśc. Przyborów, gmina Borzęcin	8,4700 ha
11.	decyzja znak: OŚ.6122.1.4.2023.JB z dnia 12.05.2023 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Dołęga Zojmy I” Obszar górniczy „Dołęga Zojmy II” mśc. Dołęga gmina Szczurowa	5,0300 ha
12.	decyzja znak: OŚ.6122.1.8.2023.JB z dnia 05.09.2023 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Niedzieliska I” Obszar górniczy „Niedzieliska” mśc. Niedzieliska gmina Szczurowa	4,7800 ha
13.	decyzja znak: OŚ.6122.1.9.2023.JB z dnia 31.08.2023 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Bielcza - Krężel” Obszar górniczy „Bielcza - Krężel” mśc. Bielcza gmina Borzęcin	3,7641 ha
14.	decyzja znak: OŚ.6122.1.10.2023.JB z dnia 01.09.2023 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Bielcza - Krężel” Obszar górniczy „Bielcza – Krężel II” mśc. Bielcza gmina Borzęcin	4,6632 ha
15.	decyzja znak: OŚ.6122.1.11.2023.JB z dnia 02.11.2023 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Borowa” Obszar górniczy „Borowa II” mśc. Borzęcin gmina Borzęcin	7,3500 ha
16.	decyzja znak: OŚ.6122.1.14.2023.JB z dnia 22.11.2023 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Wokowice” Obszar górniczy „Wokowice” mśc. Łeki gmina Borzęcin	0,3401 ha

Źródło: Starostwo Powiatowe w Brzesku

Tabela 21 Tereny, na których rekultywacja nie została zakończona – decyzje o ustaleniu kierunku rekultywacji

Lp.	Wydane decyzje Starosty Brzeskiego o kierunku rekultywacji w latach 2022-2023	Nazwa obszaru	Powierzchnia terenu do rekultywacji
1.	decyzja znak: OŚ.6122.1.16.2021.BŁ z dnia 03.01.2022 r.	Złoże kruszywa naturalnego „CZCHÓW RÓWNIA” Obszar górniczy „RÓWNIA” mśc. Jurków gmina Czchów	brak informacji
2.	decyzja znak: OŚ.6122.1.3.2022.BŁ z dnia 30.05.2022 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Borzęcin - Żwiry” Obszar górniczy „Borzęcin - Żwiry” mśc. Borzęcin gmina Borzęcin	brak informacji
3.	decyzja znak: OŚ.6122.1.8.2022.BŁ z dnia 20.09.2022 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Domosławice III/2 ” Obszar górniczy „Domosławice III/2” mśc. Domosławice gmina Czchów	brak informacji
4.	decyzja znak: OŚ.6122.1.9.2022.JB z dnia 21.09.2022 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Wokowice ” Obszar górniczy „Wokowice” mśc. Łeki gmina Borzęcin	brak informacji
5.	decyzja znak: OŚ.6122.1.11.2022.JB z dnia 12.10.2022 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Pojawie” Obszar górniczy „Pojawie I”	brak informacji

Raport z wykonania „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Brzeskiego na lata 2016-2025”
za lata 2022-2023

		msc. Pojawie gmina Szczurowa	
6.	decyzja znak: OŚ.6122.1.14.2022.WM z dnia 30.01.2023 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Domosławice IV” Obszar górniczy „Domosławice IV” msc. Domosławice gmina Czchów	brak informacji
7.	decyzja znak: OŚ.6122.1.15.2022.JB z dnia 27.01.2023 r.	Złoże kruszywa naturalnego „Domosławice III” Obszar górniczy „Domosławice IIIA” msc. Domosławice gmina Czchów	brak informacji
8.	decyzja znak: OŚ.6122.1.3.2023.JB z dnia 03.04.2023 r. /przekazująca prawa i obowiązki wynikające z decyzji znak: GN.HK.I/BŁ.VI.6014a?1/99 z dnia 12.08.1999 r./	Złoże kruszywa naturalnego „Jagniówka III” Obszar górniczy „Borzęcin - Jagniówka” msc. Borzęcin - Jagniówka gmina Borzęcin msc. Dołęga gmina Szczurowa	brak informacji
9.	decyzja znak: OŚ.6122.1.5.2023.JB z dnia 07.06.2023 r.	Złoże kruszywa naturalnego „CZCHÓW - RÓWNIA” Obszar górniczy „RÓWNIA” msc. Jurków gmina Czchów	5,2600 ha
10.	decyzja znak: OŚ.6122.1.6.2023.JB z dnia 30.06.2023 r. /przekazująca prawa i obowiązki wynikające z decyzji znak: GN.BŁ.6018-1/01/07/08 z dnia 15.02.2008 r./	Złoże kruszywa naturalnego „Dołęga - Zbrody ” Obszar górniczy „Zbrody V/2” msc. Dołęga gmina Szczurowa	brak informacji
11.	decyzja znak: OŚ.6122.1.7.2023.JB z dnia 25.08.2023 r. zmieniająca decyzje znak: OS.6122.1.11.2015.BŁ z dnia 26.11.2015 r. /w zakresie zmiany zapisu/	Złoże kruszywa naturalnego „Mokrzyska - Bucze ” Obszar górniczy „Mokrzyska II” msc. Mokrzyska gmina Brzesko	brak informacji
12.	decyzja znak: OŚ.6122.1.12.2023.JB z dnia 20.09.2022 r. /przekazująca prawa i obowiązki wynikające z decyzji znak: OŚ.6122.1.8.2015.BŁ z dnia 14.05.2015 r./	Złoże kruszywa naturalnego „Borowa ” Obszar górniczy „Borowa II” msc. Borzęcin gmina Borzęcin	brak informacji
13	decyzja znak: OŚ.6122.1.18.2023.JB z dnia 30.11.2023 r. /przekazująca prawa i obowiązki wynikające z decyzji znak: GN- III.6124.8.08.2012.BŁ z dnia 08.05.2012 r. i znak: GN-III.6124.8.09.2012.BŁ z dnia 08.05.2012 r./	Złoże kruszywa naturalnego „WARYŚ III ” Obszar górniczy „Waryś IIIA” msc. Waryś gmina Borzęcin	brak informacji

Źródło: Starostwo Powiatowe w Brzesku

Według danych Starostwa Powiatowego w Brzesku, na terenie powiatu grunty wymagające rekultywacji i zagospodarowania w 2022 r. zajmowały powierzchnię 294,9 ha, powierzchnia gruntów zrekultywowanych, na których zakończono działalność przemysłową to 87 ha.

Powierzchnia gruntów wymagająca rekultywacji i zagospodarowania w 2023 r. wyniosła 245,8532 ha, natomiast powierzchnia gruntów zrekultywowanych wynosiła 42,9561 ha.

Wykaz szczegółowych gruntów zdewastowanych i zrekultywowanych w poszczególnych gminach przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22 Grunty wymagające rekultywacji oraz grunty zrekultywowane w gminach powiatu brzeskiego w latach 2022-2023

Gmina	Powierzchnia gruntów zdezastowanych [ha]	Powierzchnia gruntów na których zakończono działalność przemysłową [ha]	Powierzchnia gruntów zrekultywowanych [ha]
2022 r.			
Borzęcin	172,29	41,80	41,80
Brzesko	15,02	-	-
Czchów	21,54	-	-
Dębno	3,80	-	-
Gnojnik	-	-	-
Iwkowa	-	-	-
Szczurowa	82,25	45,20	45,20
2023 r.			
Borzęcin	160,40	31,19	31,19
Brzesko	14,7232	0,2261	0,2261
Czchów	23,75	-	-
Dębno	3,90	-	-
Gnojnik	-	-	-
Iwkowa	-	-	-
Szczurowa	43,08	11,54	11,54

Źródło: Starostwo Powiatowe w Brzesku

3.8 Gleby

Zagrożeniem dla gleb są m.in. nielegalne wysypiska odpadów, proces przekształcania gruntów rolnych pod zabudowę w związku z rozbudową zabudowy mieszkaniowej, emisja gazów i pyłów z przemysłu i motoryzacji oraz sytuacje awaryjne, powodujące lokalną emisję zanieczyszczeń fizycznych i chemicznych.

Aktualnie obowiązujące kryteria oceny zawartości zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi zawarte są w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz.U. z 2016, poz. 1395). Rozpoznanie stanu gleb użytkowanych rolniczo pod względem zanieczyszczenia metalami ciężkimi jest istotne z uwagi na produkcję bezpiecznej żywności dla człowieka.

W latach 2022 i 2023 na terenie powiatu brzeskiego nie były przeprowadzane badania gleb pod względem zanieczyszczeń metalami ciężkimi.

Znaczący wpływ na jakość gleb ma gospodarka rolna. W gospodarce rolnej istotne dla jakości gleb ma dobór roślin uprawnych, częstotliwość wykonywania orki oraz innych zabiegów agrotechnicznych.

Badania gleb dla potrzeb doradztwa nawozowego w zakresie zakwaszenia (odczyn), zasobności w makroelementy tj. fosforu, potasu i magnezu oraz mikroelementy tj. bor, mangan, miedź, cynk, żelazo wykonywane są na indywidualne zlecenie rolników przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Krakowie.

W poniższej tabeli przedstawiono porównanie struktury użytkowania gleb w powiecie brzeskim w latach 2022 i 2023.

Tabela 23 Struktura użytkowania gleb na terenie powiatu brzeskiego w latach 2022 i 2023

L.p.	Rodzaj	Powierzchnia [ha]	
		2022	2023
1.	Grunty rolne	42704	42678
	Grunty orne	26865	26827
	Sady	420	419
	Łąki trwałe	6192	6177
	Pastwiska trwałe	4098	4097
	Grunty rolne zabudowane	1896	1909
	Grunty pod stawami	198	224
	Grunty pod rowami	277	272
	Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	2507	2503
	nieużytki	251	250
2.	Grunty leśne	11950	11957

	Lasy	11152	11161
	Grunty zadrzewione i zakrzewione	791	789
3.	Grunty zabudowane i zurbanizowane	3487	3534
	Tereny mieszkaniowe	1129	1132
	Tereny przemysłowe	128	135
	Inne tereny zabudowane	371	371
	Tereny niezabudowane	48	41
	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	109	109
	Tereny komunikacyjne:	1681	1725
	drogowe	1589	1615
	kolejowe	81	81
	inne	2	2
	Użytki kopalne	21	21
	Grunty przeznaczone pod bud. dróg publicznych	9	27
4.	Grunty pod wodami	673	647
	wody płynące	495	493
	wody stojące	178	154
5.	Inne	-	-
	użytki ekologiczne	-	-
	tereny różne	247	246

Źródło: Starostwo Powiatowe w Brzesku

W analizowanym okresie zmniejszeniu uległa powierzchnia: gruntów rolnych o 26 ha oraz gruntów pod wodami o 26 ha, natomiast zwiększyła się powierzchnia gruntów leśnych o 9 ha i gruntów zabudowanych o 47 ha.

3.9 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Odpady komunalne, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1587 ze zm.), to odpady powstające w gospodarstwach domowych oraz odpady pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter i skład są podobne do odpadów z gospodarstw domowych, w szczególności niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne i odpady selektywnie zebrane:

- a) z gospodarstw domowych, w tym papier i tektura, szkło, metale, tworzywa sztuczne, bioodpady, drewno, tekstylia, opakowania, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory oraz odpady wielkogabarytowe, w tym materace i meble, oraz
- b) ze źródeł innych niż gospodarstwa domowe, jeżeli odpady te są podobne pod względem charakteru i składu do odpadów z gospodarstw domowych

– przy czym odpady komunalne nie obejmują odpadów z produkcji, rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa, zbiorników bezodpływowych, sieci kanalizacyjnej oraz z oczyszczalni ścieków, w tym osadów ściekowych, pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych; niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne pozostają niesegregowanymi (zmieszanymi) odpadami komunalnymi, nawet jeżeli zostały poddane przetwarzaniu odpadów, ale przetwarzanie to nie zmieniło w sposób znaczący ich właściwości.

Odpady komunalne powstają przede wszystkim w gospodarstwach domowych oraz w obiektach infrastruktury, takich jak: handel, usługi, zakłady rzemieślnicze, szkolnictwo, targowiska, zakłady produkcyjne w części socjalnej i inne.

W latach 2022-2023 z terenu powiatu brzeskiego odebrano/zebrano następujące ilości odpadów komunalnych:

- 20 079,80 Mg w 2022 r. - z tego selektywnie zebrano 6 600,27 Mg (ok. 32,9 %),
- 20 646,41 Mg w 2023 r. - z tego selektywnie zebrano 7 141,2 Mg (ok. 34,6 %).

Informacje na temat ilości odpadów komunalnych i zebranych selektywnie z terenu powiatu brzeskiego w 2022 i 2023 r. przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 24 Ilość odpadów zebranych/odebranych w poszczególnych gminach powiatu brzeskiego w latach 2022-2023

Lp.	Gmina	Masa zebranych/odebranych odpadów [Mg]	
		2022	2023
1	Borzęcin	1 588,10	1 657,53
2	Brzesko	10 013,58	10 292,65

3	Czchów	1 607,95	1 712,39
4.	Dębno	3 028,43	3 005,73
5.	Gnojnik	1 279,75	1 315,57
6.	Iwkowa	955,72	994,33
7.	Szczurowa	1 606,27	1 668,21
	Powiat brzeski	20 079,80	20 646,41

Źródło: GUS-BDL

Tabela 25 Rodzaj i ilość zebranych odpadów z terenu powiatu brzeskiego

Gmina	Rok	Masa odebranych/ zebranych odpadów komunalnych * (ogółem) [Mg]	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie [Mg]	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ogólnej masie zebranych odpadów [%]
Borzęcin	2022	1 588,10	545,26	34,3
	2023	1 657,53	630,58	38,0
Brzesko	2022	10 013,58	2 773,31	27,7
	2023	10 292,65	3 150,71	30,6
Czchów	2022	1 607,95	516,90	32,1
	2023	1 712,39	577,86	33,7
Dębno	2022	3 028,43	1 299,25	42,9
	2023	3 005,73	1 255,31	41,8
Gnojnik	2022	1 279,75	529,67	41,4
	2023	1 315,57	565,35	43,0
Iwkowa	2022	955,72	440,22	46,1
	2023	994,33	455,54	45,8
Szczurowa	2022	1 606,27	495,66	30,9
	2023	1 668,21	505,85	30,3
Powiat brzeski	2022	20 079,80	6 600,27	32,9
	2023	20 646,41	7 141,20	34,6

*pod uwagę wzięto odpady z grup 20 i 15, nie uwzględniano odpadów z grup 16 i 17

Źródło: GUS-BDL

Na terenie powiatu brzeskiego nie ma instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i wydzielenia z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku, ani instalacji do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych. Odpady zebrane/ odebrane z terenu powiatu brzeskiego trafiają do najbliższych instalacji komunalnych, które umieszczone są na liście prowadzonej przez Marszałka Województwa Małopolskiego w Biuletynie Informacji Publicznej.

Oprócz zbiórki odpadów „u źródła” istnieje możliwość przekazania odpadów problemowych do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (tzw. PSZOK). Takie punkty funkcjonują we wszystkich gminach powiatu w następujących lokalizacjach:

- gmina Borzęcin - Borzęcin 586 j - (siedziba Firmy „MEGAMOT”,
- gmina Brzesko – ul. Przemysłowa w Brzesku,
- gmina Czchów – ul. Królowej Jadwigi 3 w Czchowiu,
- gmina Dębno - na terenie Zakładu Usług Komunalnych Gminy Dębno w Woli Dębińskiej,
- gmina Gnojnik - teren byłego SKR-u w Gnojniku,
- gmina Iwkowa - Baza firmy Dimarco, m. Iwkowa,
- gmina Szczurowa – ul. Rynek 22 w m. Szczurowa.

Odpady azbestowe

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011

r. Nr 8, poz. 31) na właścicielu, zarządcy bądź użytkownika nieruchomości, na której znajdują się wyroby zawierające azbest ciąży obowiązek sporządzenia informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania. Informację sporządza właściciel, zarządca lub użytkownik w dwóch egzemplarzach. Osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami przedkładają informację do Gminy, natomiast podmioty prawne, przedsiębiorcy przedkładają informację bezpośrednio marszałkowi województwa. Drugi egzemplarz należy przechować przez okres jednego roku, do czasu sporządzenia następnej informacji. Uaktualnioną informację należy składać corocznie do dnia 31 stycznia za poprzedni rok kalendarzowy.

Zgodnie z danymi Bazy Azbestowej, na terenie powiatu brzeskiego występuje ok. 9 343,541 Mg wyrobów azbestowych pozostałych do usunięcia.

Ilość wyrobów azbestowych w poszczególnych gminach prezentuje poniższa tabela.

Tabela 26 Ilość wyrobów azbestowych w gminach na terenie powiatu brzeskiego

Gmina	Zinwentaryzowane w kg			Unieszkodliwione w kg			Pozostał do unieszkodliwienia w kg		
	Razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne
Borzęcin	2 347 894	2 330 608	17 286	752 773	752 773	0	1 595 121	1 577 835	17 286
Brzesko	2 481 330	2 268 940	212 390	1 408 290	1 226 890	181 400	1 073 040	1 042 050	30 990
Czchów	1 588 116	1 560 045	28 071	657 366	633 195	24 171	930 750	926 850	3 900
Dębno	2 310 190	2 299 325	10 865	1 073 035	1 063 295	9 740	1 237 155	1 236 030	1 125
Gnojnik	1 140 212	1 125 662	14 550	292 322	292 322	0	847 890	833 340	14 550
Iwkowa	1 299 904	1 299 904	0	520 349	520 349	0	779 555	779 555	0
Szczurowa	3 154 048	3 108 778	45 270	274 018	272 218	1 800	2 880 030	2 836 560	43 470
Powiat brzeski	14 321 694	13 993 262	328 432	4 978 153	4 761 042	217 111	9 343 541	9 232 220	111 321

Źródło: na podstawie <http://www.bazaazbestowa.gov.pl/> (stan na 13.11.2024 r.).

3.10 Zasoby przyrodnicze

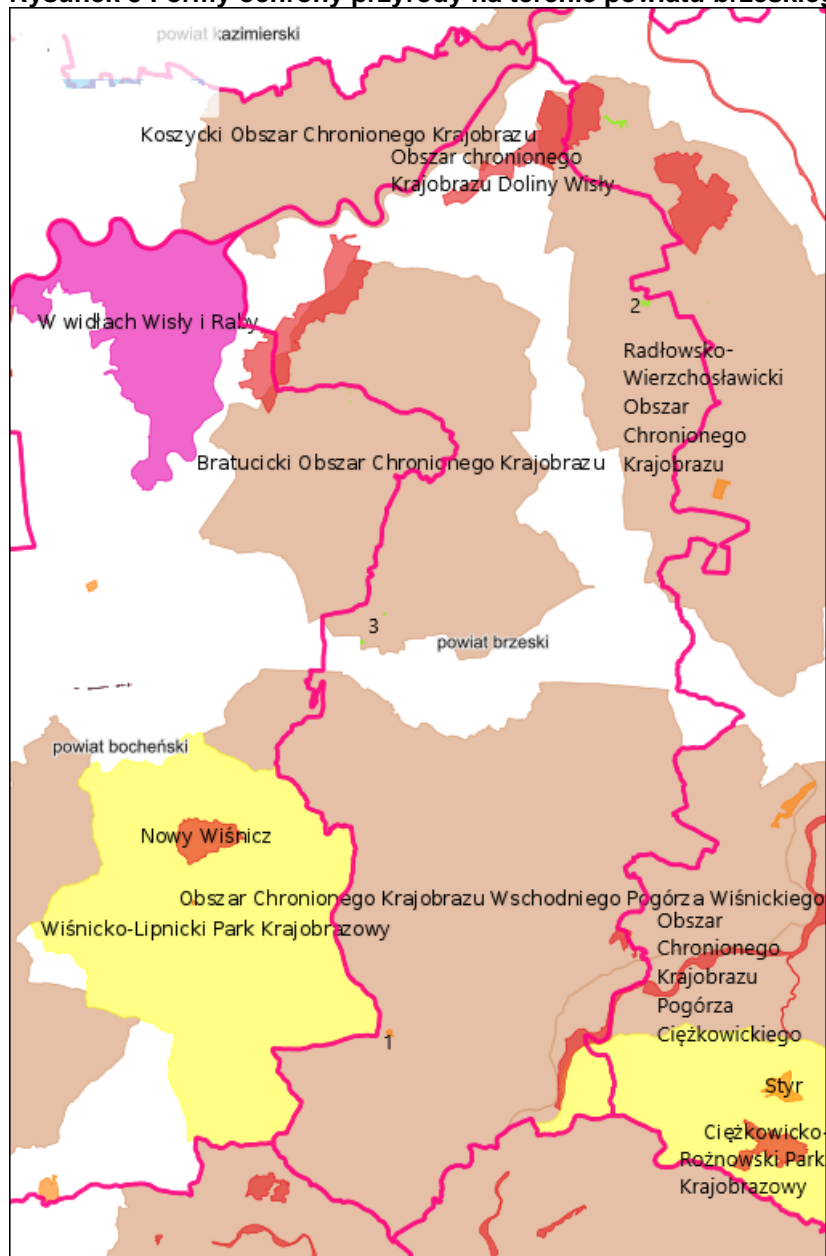
Powiat brzeski charakteryzuje się wysokim udziałem obszarów chronionych, których powierzchnia nie uwzględniając obszarów Natura 2000 wynosi 46 102,58 ha, co stanowi 78,1% powierzchni powiatu. Pod tym względem powiat zajmuje piąte miejsce w województwie. Średni udział powierzchni chronionych województwa małopolskiego wynosi 32,2%. Na jednego mieszkańca powiatu przypada 14 529 m² obszarów prawnie chronionych. Obszary Natura 2000, które częściowo pokrywają się z wielkopowierzchniowymi formami ochrony przyrody, na terenie powiatu zajmują powierzchnię 107 538 ha, co stanowi 53,1% terenu powiatu. Obszary prawnie chronione występują we wszystkich gminach powiatu brzeskiego. Powierzchnia obszarów prawnie chronionych na terenach poszczególnych gmin przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27 Powierzchnia obszarów prawnie chronionych w gminach powiatu brzeskiego

Lp.	Gmina	Powierzchnia obszarów chronionych (bez obszarów Natura 2000) [ha]	Udział procentowy w powierzchni gminy/powiatu [%]
1	Borzęcin	7 182,85	69,9
2	Brzesko	7 961,30	77,6
3	Czchów	6 638,17	99,9
4	Dębno	6 056,67	74,2
5	Gnojnik	5 499,00	100,0
6	Iwkowa	4 722,00	100,0
7.	Szczurowa	8 042,59	59,6
	Powiat brzeski	46 102,58	78,1

Źródło: GUS BDL 2023 r.

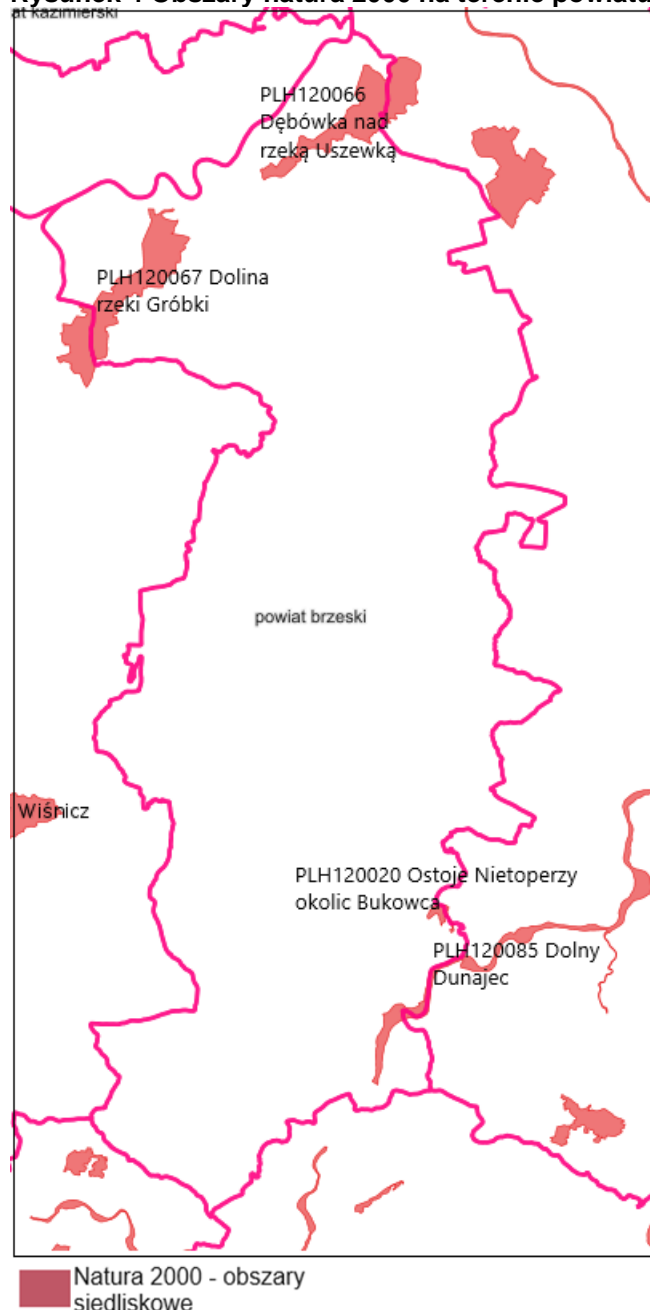
Rysunek 3 Formy ochrony przyrody na terenie powiatu brzeskiego

- park krajobrazowy
- obszar chronionego krajobrazu
- rezerwat przyrody
- użytek ekologiczny
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Rysunek 4 Obszary natura 2000 na terenie powiatu brzeskiego

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Formy ochrony przyrody na terenie powiatu tworzą:

- 1 rezerwat przyrody: rezerwat Bukowiec
- 2 parki krajobrazowe: Ciężkowicko-Rożnowski Park Krajobrazowy, Wiśnicko-Lipnicki Park Krajobrazowy,
- 6 obszarów chronionego krajobrazu: Bratucicki Obszar Chronionego Krajobrazu, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły, Koszycki Obszar Chronionego Krajobrazu, Obszar Chronionego Krajobrazu Pogórza Ciężkowickiego, Radłowsko-Wierzchosławicki Obszar Chronionego Krajobrazu, Obszar Chronionego Krajobrazu Wschodniego Pogórza Wiśnickiego
- 81 pomników przyrody (33 szt. na terenie gminy Brzesko, 11 szt. w gminie Czchów, 8 szt. w gminie Dębno, 4 szt. w gminie Gnojnik, 19 szt. w gminie Iwkowa, 6 szt. w gminie Szczurowa),
- 2 użytki ekologiczne (1 szt. w gminie Brzesko, 1 szt. w gminie Borzęcin),
- 4 obszary Natura 2000: PLH120067 Dolina rzeki Gróbki, PLH120066 Dębówka nad rzeką Uszewką, PLH120085 Dolny Dunajec, PLH120020 Ostoje Nietoperzy okolic Bukowca.

Przez teren powiatu brzeskiego przebiega fragment korytarza ekologicznego o randze krajowej tzw. korytarz południowy (KPd), w skład, którego wchodzi: korytarz KPd-12a Dolina Wisły – Pogórze

Wiśnickie oraz KPd-10 Dolina Górnej Wisły. Korytarze ekologiczne wyznaczone zostały przez IBS PAN w 2012 r. dla swobodnej migracji zwierząt. Zachowanie korytarzy ekologicznych zapewnia ciągłość między obszarami prawnie chronionymi. Granice korytarzy ekologicznych, w większości przypadków, pokrywają się z granicami rozległych kompleksów leśnych, które w koncepcji przebiegu korytarzy ekologicznych na terenie Polski są uznane (w przypadku spełnienia odpowiednich kryteriów funkcjonalno-przestrzennych) za tzw. obszary węzłowe (OW). Obszary węzłowe są terenami, które duże drapieżniki są w stanie stale zasiedlać, a nie wykorzystywać ich jedynie jako miejsc okresowego pobytu w trakcie migracji. Wykazana potrzeba uwzględniania korytarzy ekologicznych w procesie planowania przestrzennego powinna skutkować ich włączeniem do dokumentów planistycznych sporządzanych na różnych poziomach.

3.11 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Poważną awarią w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska jest zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstanie takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Na terenie powiatu brzeskiego nie występują zakłady przemysłowe o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) ani zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR).

Do potencjalnych zagrożeń mogących doprowadzić do sytuacji kryzysowych należy zaliczyć przede wszystkim:

- pożary;
- katastrofy, awarie i niekontrolowane przenikanie różnych substancji do środowiska naturalnego;
- transport kolejowy – ryzyko skażenia toksycznymi środkami przemysłowymi, tj. amoniakiem, chlorem, kwasem siarkowym, kwasem azotowym;
- transport drogowy i kolejowy – ryzyko skażenia przez rozszczelnienie cystern z substancjami ropopochodnymi i gazem płynnym oraz amoniakiem i chlorem;
- awarie urządzeń technicznych w zakładach przemysłowych;
- klęski żywiołowe, anomalie pogodowe (susze, huragany, intensywne opady, powodzie).

W poniższych tabelach przedstawiono liczbę zagrożeń w podziale na wielkość zagrożenia oraz rodzaj zagrożenia zanotowane na terenie powiatu brzeskiego w latach 2022 i 2023.

Tabela 28 Liczba miejscowych zagrożeń w podziale na wielkość zagrożenia w 2022 i 2023 r. na terenie powiatu brzeskiego

Wielkość zagrożenia	2022	2023
małe	106	56
lokalne	854	1130
średnie	26	20
duże	0	1

Źródło: KPPSP w Brzesku

Tabela 29 Liczba miejscowych zagrożeń w podziale na rodzaj zagrożenia w 2022 i 2023 r. na terenie powiatu brzeskiego

Rodzaj miejscowego zagrożenia	2022	2023
silne wiatry	260	427
przybory wód	1	8
opady śniegu	54	259
opady deszczu	40	52
chemiczne	28	14
ekologiczne	1	1
budowlane	35	81
infrastruktury komunalnej	16	51
w transporcie drogowym	204	195
w transporcie kolejowym	0	1
na obszarach wodnych	8	8

Źródło: KPPSP w Brzesku

3.12 Edukacja ekologiczna

Powiat Brzeski od 2021 r. realizuje projekt zintegrowany LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA „Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego” / LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA / LIFE19 IPC/PL/000005.

W ramach realizacji w/w projektu w 2022 r. zostały przeprowadzone następujące akcje ekologiczne:

- Kampania o Odnawialnych Źródłach Energii dla mieszkańców. W ramach kampanii zorganizowano cztery spotkania informacyjne mające na celu wzrost wiedzy na temat technologii, efektywności i opłacalności montażu odnawialnych źródeł energii, zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców Powiatu Brzeskiego. W sposób realny w kampanii wzięło udział około 70 osób. Na potrzeby kampanii została przygotowana ulotka opisująca urządzenia wykorzystujące OZE;
- Kampania pn. „Akcja segregacja” w ramach, której odbył się konkurs plastyczny dla dzieci o tematyce segregacji odpadów. Celem kampanii było kształtowanie świadomości na temat prawidłowej segregacji odpadów komunalnych, propagowanie wiedzy na temat ich selektywnego segregowania, promowanie dbałości o czystość środowiska naturalnego, pobudzanie inwencji twórczej i rozwój zdolności manualnych dzieci z klas I-III szkół podstawowych. W kampanii wzięło udział około 5000 osób, w sposób realny w kampanii wzięło udział 500 osób;
- Rozdystrybuowano 14 459 szt. ulotek/broszur o tematyce ochrony środowiska, zmian klimatu oraz segregacji odpadów;
- Wydarzenie pn. „Szkolenie dot. programów pomocowych wspierających wymianę źródeł ciepła, termomodernizację, zakup i montaż odnawialnych źródeł energii w domu oraz w gospodarstwie rolnym. Podczas wydarzenia szczegółowo zostały omówione programy Czyste Powietrze, Agroenergia, Moje Ciepło oraz Mój Prąd. Dodatkowo omówiony został proces wypełniania wniosków w poszczególnych programach.

W 2022 r. Powiat Brzeski zrealizował projekt pn. „Powiat Brzeski w przyjaźni z pszczołami”. Zostało zakupionych 6 500 sztuk worków i 13 000 sztuk rękawiczek w ramach akcji sprzątania świata, które zostały przekazane do wszystkich gmin z terenu Powiatu Brzeskiego, a gminy przekazały je do podległych placówek oświatowych. W ramach Święta Drzewa zakupiono sadzonkę drzewa.

W 2023 r. w ramach realizacji projektu zintegrowanego LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA zostały przeprowadzone następujące akcje ekologiczne:

- Wydarzenie pn. „Green Day” w ramach którego został wystawiony spektakl dla dzieci o tematyce ekologicznej. Podczas spektaklu przedstawiono dzieciom negatywne skutki działań człowieka, takie jak: produkowanie dużej ilości odpadów, spalanie odpadów w piecach i zanieczyszczenie przyrody. Również utrwalono i poszerzono wiedzę na temat zasad segregacji odpadów i znaczenia właściwego gospodarowania nimi. W wydarzeniu uczestniczyło około 270 osób;
- Kampania pn. „Taniej mieszkaj – wszystko o pompach ciepła” skierowana do mieszkańców. W ramach kampanii zorganizowano trzy dyżury ekspertów podczas, których mieszkańcy mogli indywidualnie porozmawiać na temat pomp ciepła oraz dobrać pompę ciepła dopasowaną do ich gospodarstw domowych. Kolejno zorganizowano spotkania informacyjno-edukacyjne, gdzie poruszano informację o pompach ciepła jak i możliwe dofinansowania do założenia w/w pomp ciepła;
- Organizacja 10 lekcji w szkołach o oszczędzaniu energii, wody oraz segregacji odpadów wraz z przekazaniem perlatorów, energooszczędnych żarówek lub koszy. W kampanii wzięło udział około 1010 osób. Uczniowie podczas kampanii mogli dowiedzieć się jak odpowiednio eksploatować chłodziarko-zamrażarkę, jak oszczędzać energię przy oświetleniu pomieszczeń oraz jak ogólnie oszczędzać energię w domu. W przypadku oszczędzania wody uczniowie dowiedzieli się o zastosowaniu specjalnych nakładek oszczędzających wodę czyli o perlatorach montowanych na końcu kranu czy prysznic, które napowietrzają wodę powodując jej mniejsze zużycie. Również poznali zasadę 4R oraz zagadnienia z gospodarki cyrkulacyjnej;
- Zakup sadzonki drzewa w ramach Święta Drzewa, które zostało posadzone razem z dziećmi. Jest to coroczna akcja promująca sadzenie drzew;
- Wydarzenie pn. „ Pompy ciepła- wszystko o możliwościach dofinansowania oraz warunkach montażu” skierowanego dla mieszkańców Powiatu Brzeskiego. Podczas wydarzenia była możliwość konsultacji indywidualnych dla mieszkańców;

- Rozdystrybuowano ok. 3 350 szt. ulotek/broszur o tematyce ekologicznej oraz ok. 12 500 szt. materiałów edukacyjnych wykonanych z materiałów przyjaznym środowisku.

Również w 2023 r. Powiat Brzeski zakupił 6 500 sztuk worków oraz 13 000 sztuk rękawiczek w ramach akcji Sprzątania Świata, które zostały przekazane do gmin z terenu powiatu brzeskiego, a stamtąd do placówek oświatowych.

4 Realizacja zadań własnych Powiatu zaplanowanych w Programie ochrony środowiska za lata 2022-2023 wraz z analizą wydatków

W niniejszym raporcie przedstawiono zadania z zakresu poszczególnych sektorów związanych z ochroną środowiska, zrealizowane przez Powiat w latach 2022-2023.

4.1 Ochrona powietrza

Celem ochrony powietrza jest osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza. Osiągnięcie zakładanego celu możliwe będzie dzięki inwestycjom zmniejszającym emisję zanieczyszczeń do powietrza, na które składają się m.in. poprawa infrastruktury drogowej, zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz likwidacja nieekologicznych źródeł ciepła.

Wykaz zrealizowanych zadań własnych Powiatu w zakresie ochrony powietrza przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 30 Wykaz zrealizowanych inwestycji drogowych w latach 2022-2023

Zadanie	Poniesione koszty [zł]		Źródło dofinansowania
	2022	2023	
Remonty i modernizacje dróg na terenie powiatu			
Rozbudowa DP 1430K Brzesko – Szczepanów – Borzęcin w msc. Jadowniki, Sterkowiec (nawierzchnia bitumiczna, chodniki, przebudowa sieci gazowej, wodociągowej, elektroenergetycznej, oznakowanie pionowe poziome, urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, przebudowa przepustów)	9 479 905,76	-	55% z RFRD
Rozbudowa DP 1430K Brzesko – Szczepanów – Borzęcin w msc. Borzęcin, Przyborów (nawierzchnia bitumiczna, chodniki, oznakowanie pionowe poziome, urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, przebudowa przepustów)	3 745 778,90	-	55% z RFRD
Rozbudowa 1436K Brzesko – Okocim – Jadowniki w msc. Jadowniki ul Witosza (nawierzchnia bitumiczna, chodniki, oznakowanie pionowe poziome, urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, przebudowa przepustów, pogłębienie rowów)	2 248 724,09	-	55% z RFRD
Przebudowa 1351K Sufczyn – Gwoździec w msc. Sufczyn, Łysa Góra, Jaworsko (nawierzchnia bitumiczna, chodniki, oznakowanie pionowe poziome, urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, przebudowa przepustów, pogłębienie rowów)	9 285 953,27	-	95% z Polskiego Ładu
Przebudowa 1451K Wojakowa – Sechna – Ujanowice w msc. Wojakowa, Kąty, Dobrociesz (nawierzchnia bitumiczna, chodniki, oznakowanie pionowe poziome, urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, przebudowa przepustów, pogłębienie rowów)	6 436 870,88	-	95% z Polskiego Ładu

Raport z wykonania „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Brzeskiego na lata 2016-2025”
za lata 2022-2023

Budowa chodnika 1441K Złota przez wieś, Złota	139 908,81	-	90% z środków gmin w ramach Inicjatyw Samorządowych
Budowa chodnika 1404K Dębno – Melsztyn, Doły	436 214,58	-	50% z środków gmin w ramach Inicjatyw Samorządowych
Budowa chodnika 1305K Szczurowa – Żelichów, Zaborów	212 706,36	-	50% z środków gmin w ramach Inicjatyw Samorządowych
Budowa chodnika 1426K Cerekiew – Strzelce Małe, Strzelce Małe	257 261,27	-	50% z środków gmin w ramach Inicjatyw Samorządowych
Budowa chodnika 1430K Brzesko – Szczepanów – Borzęcin, Jadowniki ul Małopolska	8 741 077,52	-	55% z RFRD
Budowa chodnika 1436K Brzesko – Okocim – Jadowniki, Jadowniki ul Witosa	1 366 960,95	-	55% z RFRD
Budowa chodnika 1430K Brzesko – Szczepanów – Borzęcin, Borzęcin	110 000,00	-	55% z RFRD
Budowa chodnika 1351K Sufczyn – Gwoździec, Sufczyn, Łysa Góra	3 160 644,29	-	95% z Polskiego Ładu
Budowa chodnika 1451K Wojakowa – Sechna – Ujanowice, Wojakowa	932 738,52	-	95% z Polskiego Ładu
Przebudowa 1443K Poręba Spytkowska – Bochnia w msc. Poręba Spytkowska (nawierzchnia bitumiczna, chodniki, oznakowanie pionowe poziome, urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, przebudowa przepustów, pogłębienie rowów)	-	5 151 151,14	95% z Polskiego Ładu
Remont 1452K Brzesko – Mokrzyńska w msc. Brzesko i Mokrzyńska (nawierzchnia bitumiczna)	-	1 218 800,00	80% z RFRD
Remont 1446K Iwkowa – Lipnica Dolna (nawierzchnia bitumiczna)	-	2 091 517,09	60% z Funduszu Leśnego
Remont 1407K Biadoliny Szlacheckie – Łopoń w msc. Biadoliny Szlacheckie (nawierzchnia bitumiczna)	-	202 359,60	Środki własne
Budowa ronda z chodnikami 1435K Brzesko – Cerekiew, 1442K Krzeczów-Grądy, Jasień	-	99 125,70	54% z środków gmin w ramach Inicjatyw Samorządowych
Budowa chodnika 1437 K Jadowniki – Porąbka Uszewska, Jadowniki ul Podgórska	-	1 073 506,69	50% z RFRD
Budowa chodnika 1443K Poręba Spytkowska – Bochnia, Poręba Spytkowska	-	436 326,21	95% z Polskiego Ładu
Budowa chodnika 1448K Tymowa-Łososina Dolna, 1447Muchówka-Porąbka Iwkowska	-	4 176 415,00	72% z Funduszy Europejskich
Budowa chodnika 1432K Wokowice – Łęki, Łęki	-	423 266,86	98% z Polskiego Ładu
Budowa chodnika 1430K Brzesko – Szczepanów – Borzęcin, Przyborów	-	928 396,74	98% z Polskiego Ładu

Tabela 31 Zadania związane z poprawą stanu powietrza atmosferycznego zrealizowane przez Powiat w latach 2022-2023

Zadanie	Poniesione koszty [zł]	
	2022	2023
Zatrudnienie Ekodoradcy w ramach projektu LIFE IP EKOMAŁOPOLSKA „Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego, współfinansowanego ze środków instrumentu finansowego LIFE w ramach środków Unii Europejskiej. Przeprowadzone w 2022 r. przez Ekodoradcę działania: przygotowanie i wydruk ulotek, materiałów edukacyjnych i plakatów i rozdysponowanie w ramach kampanii edukacyjno-informacyjnych oraz wydarzeń związanych z działaniami dla klimatu i energii (5407,60 zł); przygotowanie i przeprowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej dotyczącej Odnawialnych Źródeł Energii (13370,10 zł); przygotowanie 4 ekspertyz (34809,00 zł), przeprowadzenie 7 prelekcji skierowanych do dzieci przedszkolnych oraz uczniów klas I-III na temat pszczół i ich roli w środowisku (1327,00 zł); wykonanie projektu graficznego oraz wydruk ulotek w ramach projektu „Powiat Brzeski w przyjaźni z pszczołami”, a także zakup tablic edukacyjnych (1667,70 zł); konkurs plastyczny pod nazwą „Akcja Segregacja!” (4120,00 zł); spektakl teatralny o tematyce ekologicznej „Zielony Kopciuszek” (3000,00 zł); zakup toreb jutowych w ramach promocji projektu zintegrowanego LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA (3985,83 zł).	67 687,23	-
Zatrudnienie Eko-doradcy w ramach projektu LIFE IP EKOMAŁOPOLSKA „Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego, współfinansowanego ze środków instrumentu finansowego LIFE w ramach środków Unii Europejskiej. Przeprowadzone w 2023 r. przez Ekodoradcę działania: przygotowanie i wydruk ulotek, materiałów edukacyjnych i plakatów oraz ich rozdysponowanie w ramach kampanii edukacyjno-informacyjnych oraz wydarzeń związanych z działaniami dla klimatu i energii (4205,10 zł); przygotowanie i przeprowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej dotyczącej pomp ciepła (6949,50 zł); przeprowadzenie 10 prelekcji skierowanych do uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych na temat oszczędzania wody, energii i segregacji odpadów wraz z przekazaniem szkołom zestawów oszczędnościowych zawierających świetlówki LED, perlatory i kosze (18 285,52 zł); organizacja wydarzenia „Green Day” – spektakl o tematyce ekologicznej (3000,00 zł); organizacja wydarzenia związanego z ochroną klimatu dot. „Programów pomocowych wspierających montaż pomp ciepła oraz szczegółów dotyczących możliwości jej instalacji” (1 162,50 zł); zakup notesów wykonanych z korka oraz bambusowych długopisów w ramach promocji projektu zintegrowanego LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA (1939,71 zł).		35 542,23
Docieplenie i remont ścian w budynku przy ul. Browarnej 39	157 551,85	-
Termomodernizacja kompleksu budynków Zespołu Szkół Technicznych i Branżowych w Brzesku – przebudowa i nadbudowa dachów wraz z dociepleniem stropów oraz wykonanie nowej kotłowni i przebudowa instalacji CO sfinansowanego z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych	6 000,00	10 892 730,22

Zespół Szkół w Czchowie - Remont kotłowni (wymiana pieców CO)	-	153 258,00
Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Łysej Górze - Remont i modernizacja kotłowni	16 200,00	-
Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Łysej Górze - wymiana pokrycia dachowego	-	118 000,00
Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Łysej Górze - termomodernizacja budynku, wymiana starej stolarki okiennej i drzwiowej, wymianie pokrycia dachowego, docieplenie stropów, wymiana instalacji CO, modernizacja kotłowni, wymianie instalacji elektrycznej		1 136 141,72
Zakup autobusu BUS-CENTER MB Sprinter z dofinansowaniem z PFRON - 272 598,75 zł dla Środowiskowego Domu Samopomocy w Łysej Górze	-	474 780,00
Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Brzesku - Wymiana oświetlenia na hali sportowej	-	7 988,20
Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku - montaż 2 sztuk okien PCV	-	11 297,34
Zakup baterii do oszczędzania energii biernej w SOSW w Złotej	-	10 209,00

4.2 Klimat akustyczny

Zadania własne Powiatu Brzeskiego, realizowane w ramach poprawy klimatu akustycznego na terenie powiatu są zbieżne z zadaniami w zakresie ochrony powietrza i zostały przedstawione w rozdz. 4.1. w tabeli nr 30 dotyczącej remontów i modernizacji nawierzchni dróg.

4.3 Gospodarka wodna

Powiat Brzeski w zakresie gospodarki wodnej zrealizował następujące zadania:

Tabela 32 Zadania związane z gospodarką wodną zrealizowane przez Powiat w latach 2022-2023

Zadanie	Poniesione koszty [zł]	
	2022	2023
Dotacja dla spółek wodnych zajmujących się utrzymaniem urządzeń melioracji wodnych: - GSW Dębno (10.000,00 zł), - GSW Gnojnik (10.000,00 zł), - GSW Czchów (10.000,00 zł), - GSW Szczurowa (10.000,00 zł).	40 000,00	-

4.4 Ochrona gleb

Powiat Brzeski w zakresie ochrony gleb zrealizował następujące zadania:

Tabela 33 Zadania związane z ochroną gleb zrealizowane przez Powiat w latach 2022-2023

Zadanie	Poniesione koszty [zł]	
	2022	2023
Scalenie gruntów położonych na obszarze wsi Strzelce Wielkie, gmina Szczurowa	1 766 418,00	455 850,00
Wykonanie robót rekultywacyjnych, obręb Bielcza	40 897,50	
„Sporządzenie operatu gleboznawczej klasyfikacji gruntów w zakresie stwierdzonego osuwiska występującego w działkach nr: 179/2 o pow. 0,06 ha, 179/4 o pow. 0,0545 ha położonych w obrębie Piaski Drużków, gmina Czchów”.		1 722,00

4.5 Gospodarka odpadami

Zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi realizowane są głównie przez gminy. Starostwo Powiatowe w Brzesku przeznaczało pomoc finansową w formie dotacji na usuwanie wyrobów zawierających azbest oraz finansowało zakup rękawic i worków podczas akcji „Sprzątanie Świata”.

Tabela 34 Zadania związane z gospodarką odpadami zrealizowane przez Powiat w latach 2022-2023

Zadanie	Poniesione koszty [zł]	
	2022	2023
Dotacja celowa dla Gmin na usuwanie azbestu	56 830,37	69 719,08
Akcje „Sprzątanie świata” - zakup 13 tys. sztuk rękawic i 6,5 tys. sztuk worków foliowych 120 l - LDPE i przekazanie do Gmin.	2 830,23	2 641,55

4.6 Zasoby przyrodnicze

Ochrona zasobów przyrodniczych prowadzona przez Powiat Brzeski w analizowanym okresie polegała przede wszystkim na zakupie nasion i sadzonek drzew i krzewów, zakupie tablic edukacyjnych i materiałów promocyjnych odnośnie pszczół i ich roli w przyrodzie.

Tabela 35 Zadania związane z ochroną przyrody zrealizowane przez Powiat w latach 2022-2023

Zadanie	Poniesione koszty [zł]	
	2022	2023
Zakup sadzonki drzew (klon zwyczajny) w ramach imprezy edukacyjnej „Święto drzewa”	86,40	99,36
Zakup dla społecznej Straży Rybackiej urządzenia rejestracyjnego – 2 szt. Foto-pułapki		2 000,00
Zakup nasion, sadzonek krzewów i drzew miododajnych	1 037,40	-
Zakup tablic edukacyjnych dotyczących pszczół i ich roli w środowisku	819,00	-
Wykonanie materiałów promocyjnych w ramach projektu „Powiat Brzeski w przyjaźni z pszczołami”	848,70	-
Przeprowadzenie 7 prelekcji do dzieci przedszkolnych i klas I-III na temat pszczół i ich roli w środowisku	1 327,00	-

4.7 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Powiat Brzeski w zakresie zapobiegania nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska zrealizował następujące zadania:

Tabela 36 Zadania związane z zapobieganiem nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska zrealizowane przez Powiat w latach 2022-2023

Zadanie	Poniesione koszty [zł]	
	2022	2023
Dotacje celowe na podniesienie gotowości bojowej dla 12 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu powiatu brzeskiego		91 000,00

4.8 Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna prowadzona jest na wszystkich szczeblach od przedszkola do szkoły, z naciskiem na szkoły ponadpodstawowe, dla których powiat jest organem prowadzącym. W ubiegłych latach Powiat był organizatorem lub pomagał w organizacji różnego rodzaju akcji mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Tabela 37 Działania w zakresie edukacji ekologicznej zrealizowane przez Powiat w latach 2022-2023

Zadanie	Poniesione koszty [zł]	
	2022	2023
„Utworzenie pracowni odnawialnych źródeł energii” – dotacja z WFOŚiGW w Krakowie na utworzenie pracowni odnawialnych źródeł energii w Zespole Szkół Technicznych i Branżowych im. Bohaterów Westerplatte w Brzesku.	-	71 632,00
„Z Brzeskim Kopernikiem w stronę słońca” – dotacja z WFOŚiGW w Krakowie w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej. Celem zadania jest podniesienie poziomu świadomości ekologicznej wśród uczniów w zakresie pozyskiwania „czystej energii” z wykorzystaniem alternatywnych, odnawialnych źródeł energii. Program realizowany w Liceum Ogólnokształcącym im. M. Kopernika w Brzesku	-	8 000,00
„Jestem Eko i dobrze mi z tym” – dotacja z WFOŚiGW w Krakowie w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej. Celem zadania jest podniesienie poziomu świadomości ekologicznej wśród uczniów. Program realizowany w Zespole Szkół w Czchowie.	-	8 000,00
„EKOzielonka – kampania edukacyjno-informacyjna dla młodzieży” – dotacja z WFOŚiGW w Krakowie w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej. Celem zadania jest podniesienie poziomu świadomości ekologicznej wśród uczniów. Program realizowany w Zespole Szkół Technicznych i Branżowych w Brzesku.	-	8 000,00

5 Realizacja zadań monitorowanych przez Powiat zaplanowanych w Programie ochrony środowiska za lata 2022-2023

W Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Brzeskiego, oprócz przedsięwzięć własnych Powiatu, których realizacja została opisana w poprzednim rozdziale, umieszczone zostały również tzw. przedsięwzięcia monitorowane, zaplanowane do realizacji przez gminy oraz inne jednostki działające na terenie powiatu, które wykonują tu swoje zadania w zakresie szeroko rozumianej ochrony środowiska. W świetle ustawy Prawo ochrony środowiska gminy przygotowują własne Raporty z wykonania Programów Ochrony Środowiska, w których opisują realizację własnych zadań oraz wskaźniki monitoringu na poziomie gminy. Raporty z gmin przesyłane są do właściwego Starostwa Powiatowego. Poniżej w tabeli przedstawiono stan realizacji zadań określonych jako monitorowane w Powiatowym Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Brzeskiego.

Kierunek interwencji	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji	
			2022	2023
Ochrona powietrza	Likwidacja starych nieekologicznych kotłowni w budynkach gminnych	Gmina Borzęcin	0	4
		Gmina Brzesko	0	0
		Gmina Czchów	1	0
		Gmina Dębno	2	1
		Gmina Gnojnik	0	1
		Gmina Iwkowa	0	0
		Gmina Szczurowa	1	0
	Przeprowadzone termomodernizacje w budynkach gminnych	Gmina Borzęcin	0	1
		Gmina Brzesko	0	Modernizacja energetyczna 2 budynków u.p.
		Gmina Czchów	3	0
		Gmina Dębno	1	1
		Gmina Gnojnik	0	0
		Gmina Iwkowa	0	2
		Gmina Szczurowa	0	3
	Przeprowadzone kontrole palenisk domowych	Gmina Borzęcin	123	125
		Gmina Brzesko	203	404
		Gmina Czchów	74	130
		Gmina Dębno	100	201
		Gmina Gnojnik	60	125
		Gmina Iwkowa	60	120
		Gmina Szczurowa	65	125
	Utworzenie punktu obsługi programu „Czyste Powietrze”	Gmina Borzęcin	Wszystkie Gminy posiadają punkt obsługi Programu „Czyste Powietrze” na swoim terenie	
		Gmina Brzesko		
Gmina Czchów				

Kierunek interwencji	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji		
			2022	2023	
		Gmina Dębno			
		Gmina Gnojnik			
		Gmina Iwkowa			
		Gmina Szczurowa			
		Gmina Borzęcin	nie	nie	
	Dofinansowanie mieszkańcom do montażu instalacji fotowoltaicznych i solarnych lub do wymiany źródeł ciepła na bardziej ekologiczne	Gmina Brzesko	nie	instalacje fotowoltaiczne: 1 szt. kotły gazowe: 2 szt.	
		Gmina Czchów	nie	nie	
		Gmina Dębno	nie	nie	
		Gmina Gnojnik	nie	pompy ciepła: 1 szt. kotły gazowe: 34 szt. kotły zgazowujące drewno: 5 szt.	
		Gmina Iwkowa	nie	nie	
	WFOŚiGW	Gmina Szczurowa	tak	tak	
			Liczba podpisanych umów z mieszkańcami poszczególnych gmin z WFOŚiGW w Krakowie w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” w latach 2022-2023: gm. Borzęcin: 73 szt. gm. Brzesko: 365 szt. gm. Czchów: 60 szt. gm. Dębno: 172 szt. gm. Gnojnik: 104 szt. gm. Iwkowa: 128 szt. gm. Szczurowa: 85 szt.		
	Wydawanie decyzji środowiskowych na budowę instalacji OZE	Gmina Borzęcin		1 decyzja na instalacje fotowoltaiczne	2 decyzje na instalacje fotowoltaiczne
		Gmina Brzesko		0	3 decyzje na instalacje fotowoltaiczne
Gmina Czchów			0	4 decyzje na instalacje fotowoltaiczne	
Gmina Dębno			0	0	
Gmina Gnojnik			0	0	
Gmina Iwkowa			0	0	

Kierunek interwencji	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji	
			2022	2023
	Rozbudowa, modernizacja i remonty dróg	Gmina Szczurowa	1 decyzja na instalacje fotowoltaiczne	5 decyzji na instalacje fotowoltaiczne
		Gmina Borzęcin	0	4,866 km
		Gmina Brzesko	6,7 km	7,6 km
		Gmina Czchów	5,439 km	4,321 km
		Gmina Dębno	3,64 km	10,011 km
		Gmina Gnojnik	1,298 km	2,506 km
		Gmina Iwkowa	0,8 km	5,2 km
		Gmina Szczurowa	1,88 km	1,296 km
		ZDW w Krakowie	0	0
		GDDKiA w Krakowie	Budowa chodnika DK75 w m. Uszew	Remont nawierzchni DK75 Gnojnik - Tworkowa
Ograniczenie hałasu	Budowa ścieżek rowerowych	Gmina Borzęcin	0	0
		Gmina Brzesko	0,6 km	0
		Gmina Czchów	0	0
		Gmina Dębno	0,99 km	0
		Gmina Gnojnik	3,1 km	0
		Gmina Iwkowa	0	2,3 km
		Gmina Szczurowa	0	0
Gospodarowanie wodami	Zwiększenie retencji opadowej poprzez budowę zbiorników na deszczówkę	WFOŚiGW w Krakowie	Liczba podpisanych z mieszkańcami umów w latach 2020-2023 w ramach programu priorytetowego „Moja Woda”: gm. Borzęcin: 7 szt. gm. Brzesko: 39 szt. gm. Czchów: 13 szt. gm. Dębno: 27 szt. gm. Gnojnik: 20 szt. gm. Iwkowa: 12 szt. gm. Szczurowa: 7 szt.	
Gospodarka wodno-ściekowa	Rozwój infrastruktury wodociągowej (długość istniejącej na terenie gminy sieci wodociągowej, liczba przyłączy prowadzących do budynków i stopień zwodociągowania gminy wg GUS)	Gmina Borzęcin	125,6 km sieci 1 947 szt. przyłączy 70,8% korzystających	126,3 km sieci 1 975 szt. przyłączy 71,1% korzystających
		Gmina Brzesko	229,5 km 7 118 szt. 83,2%	230 km 7 246 szt. 83,4%
		Gmina Czchów	167,8 km 2 363 szt.	168,2 km 2 425 szt.

Kierunek interwencji	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji	
			2022	2023
			73,9%	74,3%
		Gmina Dębno	138,7 km 3 622 szt. 89,6%	138,7 km 3 698 szt. 89,8%
		Gmina Gnojnik	89,8 km 1 083 szt. 42,2%	97,3 km 1 118 szt. 43%
		Gmina Iwkowa	73 km 923 szt. 58,2%	72,4 km 941 szt. 58,6%
		Gmina Szczurowa	168,9 km 2 753 szt. 86,4%	169,1 km 2 794 szt. 86,5%
		Gmina Borzęcin	0	0
		Gmina Brzesko	167,1 km sieci kanalizacyjnej 3 874 szt. przyłączy 55,2% korzystających	167,2 km sieci kanalizacyjnej 3 949 szt. przyłączy 55,4% korzystających
		Gmina Czchów	75,1 km 1 019 szt. 34,1%	77,4 km 1 097 szt. 35,4%
		Gmina Dębno	171,3 km 2 374 szt. 61,9%	180,3 km 2 440 szt. 62,5%
		Gmina Gnojnik	49,5 km 718 szt. 29,7%	49,5 km 723 szt. 29,9%
		Gmina Iwkowa	49,9 km 579 szt. 29,7%	49,9 km 580 szt. 29,8%
		Gmina Szczurowa	30,4 km 487 szt. 17,2%	30,4 km 491 szt. 17,3%
	Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej (długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy, liczba przyłączy prowadząca do budynków, stopień skanalizowania gminy wg GUS)			
	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków (wg GUS)	Gmina Borzęcin	1 729 szt. zbiorników bezodpływowych 289 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków	1 486 szt. zbiorników bezodpływowych 605 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków

Kierunek interwencji	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji	
			2022	2023
		Gmina Brzesko	3 981 z.b. 595 p.o.ś.	3 447 z.b. 621 p.o.ś.
		Gmina Czchów	1 741 z.b. 27 p.o.ś.	1 176 z.b. 102 p.o.ś.
		Gmina Dębno	1 578 z.b. 1 612 p.o.ś.	1 612 z.b. 286 p.o.ś.
		Gmina Gnojnik	1 443 z.b. 134 p.o.ś.	1 398 z.b. 154 p.o.ś.
		Gmina Iwkowa	1 214 z.b. 24 p.o.ś.	1 179 z.b. 57 p.o.ś.
		Gmina Szczurowa	2 969 z.b. 123 p.o.ś.	2 809 z.b. 167 p.o.ś.
		Gospodarka odpadami	Likwidacja dzikich wysypisk odpadów	Gmina Borzęcin
Gmina Brzesko	13 szt., usunięto 12,03 Mg odpadów			12 szt., usunięto 5,5 Mg odpadów
Gmina Czchów	0			0
Gmina Dębno	0			0
Gmina Gnojnik	2 szt.			2 szt.
Gmina Iwkowa	0			0
Gmina Szczurowa	2 szt. usunięto 4,3 Mg odpadów			2 szt., usunięto 7,56 Mg odpadów
Pomoc w usuwaniu azbestu (ilość usuniętego azbestu w gminach)	Gmina Borzęcin		300,3 Mg	67,4 Mg
	Gmina Brzesko		49,92 Mg	61,39 Mg
	Gmina Czchów		48,6 Mg	58,92 Mg
	Gmina Dębno		0	178,99 Mg
	Gmina Gnojnik		38,3 Mg	17,6 Mg
	Gmina Iwkowa		64,65 Mg	76,0 Mg
Gmina Szczurowa	44,6 Mg	62,48 Mg		
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	Doposażanie straży pożarnej w specjalistyczny sprzęt	WFOŚiGW	Liczba podpisanych umów w latach 2022-2023 w ramach wsparcia jednostek straży pożarnych (Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 1) Dofinansowanie zakupu	

Raport z wykonania „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Brzeskiego na lata 2016-2025”
za lata 2022-2023

Kierunek interwencji	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji	
			2022	2023
			specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych, Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych. Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, Program "Zapobieganie poważnym awariom i likwidacja ich skutków dla środowiska - Bezpieczny Strażak", Program "Mały Strażak"): Gm. Borzęcin: 1 szt. Gm. Brzesko: 5 szt. Gm. Czchów: 3 szt. Gm. Dębno: 2 szt. Gm. Gnojnik: 2 szt. Gm. Iwkowa: 3 szt. Gm. Szczurowa: 4 szt.	

6. Analiza osiągniętego efektu ekologicznego oraz weryfikacja wdrażania Programu

W celu przedstawienia stopnia realizacji Programu ochrony środowiska oraz zobrazowania zmian zachodzących w środowisku na terenie powiatu brzeskiego, posłużono się wyznaczonymi wskaźnikami monitoringu. Wskaźniki te determinują wyznaczone zadania, których realizacja przyczynia się do poprawy stanu środowiska.

Wskaźniki te określono na podstawie danych z: Powiatu, Głównego Urzędu Statystycznego, Raportów o stanie powiatu brzeskiego, danych z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska i Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Państwowego Instytutu Geologicznego, Bazy azbestowej.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie wskaźników monitoringu Programu ochrony środowiska dla Powiatu Brzeskiego za lata 2022 i 2023.. Ponadto w tabeli przedstawiona została tendencja zmian wskaźników w ramach realizacji Programu.

W tabeli 37 przedstawiono wskaźniki monitorowania efektywności Programu.

Tabela 38 Wskaźniki monitorowania i efekty realizacji Programu ochrony środowiska dla Powiatu Brzeskiego w latach 2022-2023

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2022	2023	Uwagi/trendy
Ochrona przyrody i krajobrazu					
1.	Powierzchnia prawnie chroniona ogółem (bez obszarów Natura 2000)	ha	46 102,58	46 102,58	Powierzchnia prawnie chroniona ogółem (bez obszarów Natura 2000) nie uległa zmianie
2.	Obszary NATURA 2000	szt.	4	4	- Dolny Dunajec - Dębówka nad rzeką Uszewką - Dolina rzeki Gróbki - Ostoje Nietoperzy okolic Bukowna
3.	Parki Krajobrazowe	ha	640,08	640,08	Powierzchnia Parków Krajobrazowych nie uległa zmianie
4.	Rezerваты	ha	5,31	5,31	Powierzchnia rezerwatów przyrody nie uległa zmianie
5.	Obszary chronionego krajobrazu	ha	45 461,65	45 461,65	Powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu nie uległa zmianie
6.	Użytki ekologiczne	ha	7,62	7,62	Powierzchnia użytków ekologicznych nie uległa zmianie.
7.	Pomniki przyrody	szt.	81 (CRFOP) 85 (GUS)	81 (CRFOP) 85 (GUS)	Liczba pomników przyrody nie uległa zmianie
8.	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej ogółem	ha	36,06	36,04	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej ogółem nieco zmniejszyła się
Lasy					
9.	Lesistość powiatu	%	18,7	18,7	Wskaźnik lesistości powiatu nie uległ zmianie
Jakość wód podziemnych i powierzchniowych					

10.	Jakość wód podziemnych	Wg obowiązującej klasyfikacji	Końcowa klasa jakości: Klasa I: Mokrzyńska (gm. Brzesko) Klasa II: Szczurowa Klasa III: Czchów Klasa IV: Bielcza (gm. Borzęcin)	nie wykonywano oceny jakości wód podziemnych na terenie powiatu	Brak możliwości porównania ze względu na brak wyników pomiarów w 2023 roku.
11.	Jakość wód powierzchniowych	Wg obowiązującej klasyfikacji	<u>Klasyfikacja elementów biologicznych:</u> II klasa: <ul style="list-style-type: none"> Łososina do Potoku Stańkowskiego, III klasa: <ul style="list-style-type: none"> Dunajec od zb. Rożnów do Więckówki, Kanał Jadownicki, Kisielina IV klasa: <ul style="list-style-type: none"> Rudzanka, Zelina Biskupska V klasa Więckówka 	<u>Klasyfikacja elementów biologicznych:</u> III klasa: <ul style="list-style-type: none"> Młynówka, Raba od Młynówki do ujścia, Uszewka, Uszwica od Borowego do ujścia, Gróbka od Wyrwy do ujścia, IV klasa: <ul style="list-style-type: none"> Białka, Gróbka do Wyrwy, Uszwica do Niedźwiedzia, Uszwica od Niedźwiedzia do Borowego, V klasa: <ul style="list-style-type: none"> Kanał Jadownicki 	Brak możliwości porównania ze względu na klasyfikację biologiczną innych JCWP w 2022 i w 2023 r. Wykonanie klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego oraz oceny stanu JCWP objętych monitoringiem w latach 2022–2024 planowane jest na rok 2025.
Gospodarka wodno-ściekowa					
12.	Wskaźnik zwodociągowanie powiatu	%	77,0	77,3	Wskaźnik zwodociągowania powiatu i zwiększył się o 0,3 punktu procentowego.
13.	Wskaźnik skanalizowania powiatu	%	41,2	41,6	Wskaźnik skanalizowania powiatu zwiększył się o 0,4 punktu procentowego.
14.	Długość sieci wodociągowej	km	993,3	1 002,0	Długość sieci wodociągowej na terenie powiatu wzrosła o 8,7 km
15.	Liczba przyłączy wodociągowych	szt.	19 809	20 197	Liczba przyłączy wodociągowych wzrosła o 388 szt.

16.	Długość sieci kanalizacyjnej	km	543,3	554,7	Długość sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu wzrosła o 11,4 km.
17.	Liczba przyłączy kanalizacyjnych	szt.	9 051	9 280	Liczba przyłączy kanalizacyjnych wzrosła o 229 szt.
18.	Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków: - biologiczne: - z podwyższonym usuwaniem biogenów	szt.	7 0	7 0	Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków nie uległa zmianie
Ochrona powietrza atmosferycznego					
19.	Substancje, których stężenia przekroczyły wartości dopuszczalne lub wartości dopuszczalne powiększone o margines tolerancji – klasyfikacja strefy w której leży powiat	substancja	PM10, PM2,5, B(a)P	PM10, B(a)P	W 2023 roku nastąpiła poprawa jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszzonego PM2,5.
20.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych (wg GUS Bank Danych Lokalnych)	Mg/rok	13	3	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu zmniejszyła się o 10 Mg/rok
21.	Emisja zanieczyszczeń gazowych [Mg/rok] z zakładów szczególnie uciążliwych (wg GUS Bank Danych Lokalnych)	Mg/rok	24 298	22 250	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu zmniejszyła się o 2 048 Mg.
22.	Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń (wg GUS Bank Danych Lokalnych): - pyłowe - gazowe	%	56,7 90,2	85,0 91,3	Ilość zanieczyszczeń pyłowych zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń uległa zwiększeniu o 28,3 punkty procentowe, ilość zanieczyszczeń gazowych zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń wzrosła o 1,1 punktu procentowego
Ochrona przed hałasem					

23.	Długość dróg powiatowych o nawierzchni twardej ulepszonej	km	263,2	263,7	Długość dróg powiatowych o nawierzchni twardej ulepszonej wzrosła o 0,5 km.
24.	Liczba zarejestrowanych pojazdów mechanicznych na terenie powiatu	szt.	79 704	82 400	Liczba zarejestrowanych pojazdów mechanicznych na terenie powiatu wzrosła o 2 696 pojazdów.
25.	Ścieżki rowerowe na 10 tys. ludności	km/10000 osób	3,56	5,86	Wskaźnik długości ścieżek rowerowych na 10 tys. mieszkańców uległ zwiększeniu o 2,3 km.
26.	Długość dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni na 100 km ²	km/100 km ²	168,2	169,7	Wskaźnik długości dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni na 100 km ² uległ zwiększeniu o 1,5 km
Promieniowanie elektromagnetyczne					
27.	Miejsca gdzie poziom pól elektromagnetycznych przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	Lokalizacja wg GIOŚ	brak przekroczeń	brak przekroczeń	W latach raportowania w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń
28.	Średnia wartość arytmetyczna PEM wykonanych dla obszaru miast (20 tys.-50 tys.) mieszkańców województwa małopolskiego	V/m	Brak pomiarów na terenie powiatu brzeskiego	0,81	Brak możliwości porównania. Te same punkty badawcze wyznaczone są w dwuletnim cyklu badawczym.
29.	Średnia wartość arytmetyczna PEM wykonanych dla obszaru miast poniżej 20 tys. województwa małopolskiego	V/m	Brak pomiarów na terenie powiatu brzeskiego	0,31	Brak możliwości porównania. Te same punkty badawcze wyznaczone są w dwuletnim cyklu badawczym.
30.	Średnia wartość PEM dla terenów wiejskich województwa małopolskiego	V/m	0,28	Brak pomiarów na terenie powiatu brzeskiego	Brak możliwości porównania. Te same punkty badawcze wyznaczone są w czteroletnim cyklu badawczym.
Gleby					

31.	Powierzchnia gruntów zrehabilitowanych w ciągu roku ogółem	ha	87	42,96	Powierzchnię gruntów zrehabilitowanych w ciągu roku większą od zera, uznaje się za dobrą wartość wskaźnika (zwłaszcza gdy grunty zrehabilitowane są każdego roku).		
32.	Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji ogółem	ha	294,9	245,85	Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji ogółem uległa zmniejszeniu o 49,05 ha		
Poważne awarie							
33.	Liczba poważnych awarii i miejscowych zagrożeń w ciągu roku: - małe: - lokalne: - średnie: - duże:	szt.	106 854 26 0	56 1130 20 0	Liczba miejscowych zagrożeń według informacji podawanej przez Komendę Główną Państwowej Straży Pożarnej i charakteryzuje się coroczną zmiennością. Trudno jest na tej podstawie rozstrzygać o poprawie czy pogorszeniu wskaźnika.		
Gospodarka odpadami							
34.	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ogólnej masie zebranych odpadów	%	Borzęcin	34,3	Borzęcin	38,0	Średni wskaźnik udziału odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ogólnej masie zebranych odpadów dla Powiatu Brzeskiego zwiększył się o 1,7 punktu procentowego.
			Brzesko	27,7	Brzesko	30,6	
			Czchów	32,1	Czchów	33,7	
			Dębno	42,9	Dębno	41,8	
			Gnojnik	41,4	Gnojnik	43,0	
			Iwkowa	46,1	Iwkowa	45,8	
			Szczurowa	30,9	Szczurowa	30,3	
35.	Pozostała ilość wyrobów zawierających azbest do usunięcia	Mg	Borzęcin	1 831,861	Borzęcin	1 577,835	Ilość wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Brzeskiego ulega sukcesywnemu zmniejszeniu.
			Brzesko	1 293,990	Brzesko	1 042,05	
			Czchów	941,466	Czchów	926,85	
			Dębno	1 393,710	Dębno	1 236,03	
			Gnojnik	883,08	Gnojnik	833,34	
			Iwkowa	840,27	Iwkowa	779,555	
			Szczurowa	2 934,135	Szczurowa	2 836,56	

Nakłady inwestycyjne na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska					
36.	Nakłady na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska ogółem	zł	230 435,00	233 239,00	Nakłady na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska wzrosły o 1,2%.
37.	Liczba akcji lub kampanii edukacyjnych w zakresie ochrony powietrza	szt.	5	5	Liczba zorganizowanych kampanii i akcji edukacyjnych w zakresie ochrony powietrza nie zmieniła się.
38.	Liczba uczestników akcji lub kampanii edukacyjnych w zakresie ochrony powietrza	osób	2 196	2 429	Liczba uczestników akcji lub kampanii w zakresie ochrony powietrza wzrosła o 233 osoby.

	Pozytywny trend zmian
	Negatywny trend zmian
	Bez zmian

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, WIOŚ, CRFOP, Powiat, baza azbestowa,

7. Ocena stopnia rozbieżności pomiędzy wyznaczonymi celami a ich wykonaniem

Przyjęte w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Brzeskiego na lata 2016-2025 priorytety, cele i działania zgodne były z kierunkami Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko. Fundamenty nowego systemu zarządzania rozwojem kraju zostały określone w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 324 ze zm.) oraz przyjętym przez Radę Ministrów 27 kwietnia 2009 r. dokumencie pn. Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski. Dokumenty w zakresie przepisów środowiskowych systematycznie są zmieniane i aktualizowane. W obecnym systemie do głównych dokumentów strategicznych na poziomie krajowym, na podstawie których prowadzona jest polityka rozwoju, należą:

- Polityka Ekologiczna Państwa 2030 (PEP2030),
- Polityka energetyczna Polski do 2040 roku,
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK),
- Krajowy plan gospodarki odpadami 2028,
- Krajowy Program Ochrony Powietrza w Polsce,
- Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS),
- Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.

Na poziomie regionalnym obowiązują natomiast dokumenty strategiczne, takie jak:

- Program Ochrony Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2021-2032/2027 z perspektywą do roku 2030,
- Plan gospodarki odpadami Województwa Małopolskiego na lata 2023-2028,
- Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”,
- Fundusze europejskie dla Małopolski 2021-2027,
- Aktualizacja Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego (przyjęty przez Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwałą nr LXXV/1102/23 z dnia 20 listopada 2023 r.),
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego (przyjęty przez Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwałą nr IV/24/24 z dnia 1 lipca 2024 r.)

Rozbieżności pomiędzy Programem ochrony środowiska dla Powiatu Brzeskiego a nowymi dokumentami strategicznymi mogą wynikać z podejścia do ochrony środowiska w zależności od zmieniających się warunków środowiskowych, społeczno-ekonomicznych i politycznych. Nowe dokumenty strategiczne uwzględniają nowe wyzwania i zagrożenia, które nie były przewidziane wcześniej. Nowe dokumenty strategiczne proponują nowe podejścia do monitorowania i oceny efektywności działań ochrony środowiska, co może skutkować różnicami w stosowanych wskaźnikach oceny. W rezultacie, różnice pomiędzy celami wyznaczonymi w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Brzeskiego a nowymi dokumentami strategicznymi mogą być naturalną konsekwencją zmieniających się warunków i potrzeb oraz ewolucji w podejściu do ochrony środowiska.

Rozbieżności pomiędzy wyznaczonymi celami w programie ochrony środowiska a ich wykonaniem mogą wynikać z wielu czynników, takich jak:

- ograniczone budżety powiatu i gmin mogą uniemożliwić pełne realizowanie zaplanowanych działań,
- brak wsparcia i zaangażowania społeczności lokalnej może utrudnić realizację celów programu ochrony środowiska,
- brak współpracy i koordynacji między różnymi instytucjami odpowiedzialnymi za ochronę środowiska może uniemożliwić skuteczną realizację celów programu,
- zmiany w polityce i przepisach prawnych mogą wpływać na realizację celów programu ochrony środowiska, utrudniając ich osiągnięcie,
- brak odpowiedniej edukacji ekologicznej i świadomości społecznej na temat ochrony środowiska może prowadzić do niewłaściwego traktowania problemów środowiskowych i braku zaangażowania w ich rozwiązanie.

Aby zminimalizować rozbieżności pomiędzy wyznaczonymi celami a ich wykonaniem, ważne jest tworzenie kompleksowych i realistycznych założeń programu oraz zapewnienie odpowiednich zasobów i wsparcia dla ich realizacji. Warto także angażować społeczność lokalną, promować współpracę między różnymi instytucjami oraz rozwijać świadomość ekologiczną społeczeństwa.

8. Identyfikacja problemów związanych z podejmowanymi działaniami

Analiza zadań zrealizowanych w latach 2022–2023 ramach „Powiatowego Programu ochrony środowiska dla Powiatu Brzeskiego na lata 2016-2025” pokazuje, że Powiat oraz inne jednostki realizowały działania w zakresie poszczególnych obszarów interwencji służących osiągnięciu założonego celu jakim jest poprawa stanu środowiska.

Pozytywny trend widoczny jest w obszarach interwencji: ochrona powietrza atmosferycznego, gospodarka wodno-ściekowa, ochrona przed hałasem, gleby i gospodarka odpadami, w tym:

- Wzrost stopnia skanalizowania i zwodociągowania powiatu oraz zwiększenie dostępu do infrastruktury wodno-ściekowej,
- Poprawa jakości powietrza atmosferycznego w zakresie pyłu zawieszonego PM_{2,5},
- Zmniejszenie emisji pyłowej i gazowej do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych z terenu powiatu brzeskiego,
- Zwiększenie ilości zanieczyszczeń pyłowych i gazowych zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń,
- Zmniejszenie pylenia z dróg poprzez zwiększenie długości dróg powiatowych o lepszej utwardzonej powierzchni,
- Wzrost długości ścieżek rowerowych,
- Przywracanie wartości użytkowej gleb poprzez prowadzenie rekultywacji gleb zdegradowanych,
- Zwiększenie udziału odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ogólnej masie zebranych odpadów,
- Zmniejszenie ilości odpadów azbestowych pozostałych do usunięcia.

Część wskaźników na przestrzeni ostatnich lat nie uległa zmianie np. powierzchnia obszarów chronionych.

Niektóre wskaźniki ze względu na brak wyników pomiaru możliwe będą do porównania w kolejnych raportach np. jakość wód powierzchniowych i podziemnych, promieniowanie elektromagnetyczne.

Jednym ze wskaźników charakteryzujących się negatywnym trendem to wzrost liczby zarejestrowanych pojazdów na terenie powiatu.

Analizując tendencję zmian dla 38 wskaźników w tabeli monitorowania w 2023 r.:

- stan dla 12 wskaźników określony został jako bez zmian w odniesieniu do 2022 r.,
- dla 19 wskaźników zanotowano poprawę w odniesieniu do 2022 r.,
- dla 1 wskaźnika zanotowano pogorszenie stanu w odniesieniu do 2022 r.

9. Podsumowanie

Można stwierdzić, że zdecydowana większość zaplanowanych zadań w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Brzeskiego na lata 2016-2023 została zrealizowana. Część działań ma charakter ciągły i jest wykonywana nieprzerwalnie i systematycznie przez samorząd powiatowy i jednostki gminne, nie tylko w zakładanym okresie czasu, ale na bieżąco na przykład w zakresie utrzymaniem infrastruktury publicznej czy świadczenie usług dla mieszkańców.

Trendy pozytywne zauważalne są w obszarach interwencji w zakresie: wzrostu infrastruktury wodno-ściekowej, poprawy jakości powietrza, redukcji emisji gazów, wzrostu długości dróg o lepszej powierzchni, rekultywacji gleb, selektywnego zbierania odpadów i redukcji odpadów azbestowych.